

Katedra: Katedra tělesné výchovy

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Management sportovní

Freestyle BMX

Freestyle BMX

Bakalářská práce: 2012-FP-KTV-450

Autor:

Jiří Janda

Podpis:

.....

Vedoucí práce:

Mgr. Klára Kuprová

Počet

stran	Grafů	Obrázků	tabulek	pramenů	příloh
76	4	27	7	21	2

V Liberci dne: 3. 12. 2012

Čestné prohlášení

Název práce: Freestyle BMX

Jméno a příjmení autora: Jiří Janda

Osobní číslo: P09000811

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 20. 11. 2012

.....

Jiří Janda

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědné-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jiří Janda
Osobní číslo: P09000811
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Management sportovní
Název tématu: Freestyle BMX
Zadávající katedra: Katedra tělesné výchovy

Zásady pro vypracování:

Provést analýzu současné situace Freestyle BMX a vytvoření finanční rozvahy na tvorbu sportoviště ve Stráži pod Ralskem pro Freestyle BMX.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Firma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- ČÁSLAVOVÁ, E. Management Sportu. 1. vyd. Praha: East west publishing company, 2000. 172. s. ISBN 80-7219-010-5.
DOVALIL, J. a kol. Výkon a trénink ve sportu. 1. vyd. Praha: Olympia, 2002. 336 s. ISBN 80-7033-760-5.
DRESSLER, J. Škola Kola. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2002. 120. s. ISBN 80-7226-829-5.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Klára Kuprová
Katedra tělesné výchovy

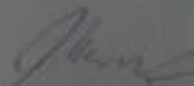
Datum zadání bakalářské práce: 17. října 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 27. dubna 2013

doc. RNDr. Miroslav Berman, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Jiřích Martinek
vedoucí katedry

V Liberci dne 3. května 2011

Poděkování

Tímto bych velice rád poděkoval Mgr. Kláře Kuprové za trpělivé a vždy přínosné vedení mé bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval panu Janu Bendovi, za poskytnutí velice důležitých informací a jeho synovi Jakobovi za přínosnou anketu. V neposlední řadě bych rád poděkoval Michaele Staré za rady a pomoc při úpravě textu. A všem ostatním, kteří mě v psaní také podporovali.

Anotace

Práce se zabývá sportem freestyle bike motocross. V teoretické části je rozebrán od nejzazší historie až po současnost a jsou vyjmenovány veškeré pojmy spojené s tímto sportem. Dále jsou představeny nejznámější sportoviště a firmy, které se podílely na jejich výstavbě. Po zkompletování veškerých informací o freestyle bike motocross se nadále práce zaměřuje na reálnou výstavbu sportoviště ve Stráži pod Ralskem. Zachycuje průběh jednání, získání dotací a výstavbu Vehicel haly. Práce se také zaměřuje na hospodaření, návštěvnost, plánované změny a rekonstrukce v hale. Bylo zjištěno, že provoz haly je za současných podmínek ziskový a dostavba nového areálu ještě pomůže zvýšit procento návštěvnosti. Práce může sloužit začínajícím jezdcům jako souhrn důležitých informací a faktů. Pro pokročilé může sloužit jako metodika jednání, příprav a postupů k dosažení kvalitnějšího sportoviště.

Klíčová slova: freestyle bike motocross, XCUP, SK Ralsko Bike, tailwhip, foam pit.

Anotation

The work is focused on freestyl bike motocross. Firstly, in teoretical part is mentioned the history of this sport from beginning to present. Moreover, there are decribed all of the important terms connected with Freestyle. Secondly all of the important terms connected with freestyle. Secondly, there are introduced the most favorite skateparks in the Czech Republic and the companies which helped to build these skateparks. After basic information about freestyle bike motocross, the work deals with the real construction of the skatepark in Stráž pod Ralskem. There are mentioned the negotiations and getting a grants for he construction. It is also focused on economic aspects, attandance, planning of the changes and improving of the skatepark. It was found out, that the service of the skatepark is in the current conditions gainful and the whole reconstruction will help to increase the attandance. All in all, the whole work can be helpful for the beginners, as there are the most important informations abou freestyle for them. For the people, who have an

experience with freestyle, it can be used as a methodics of the negotiations, preparations and the proces of getting better skateparks.

Keywords: freestyle bike motocross, XCUP, SK Ralsko Bike, tailwhip, foam pit.

Anmerkung

Diese Arbeit beschäftigt sich mit Sport-Bike Freestyle Moto Cross. Im theoretischen Teil wird aus dem Anfang der Geschichte zur Gegenwart und notiert alle Begriffe mit diesem Sport verbunden analysiert. Dann werden die Ideen berühmtesten Orte und Unternehmen, die in ihrem Aufbau beteiligt sind. Nach Abschluss aller Informationen über Freestyle Moto Cross Bike weiterhin auf die eigentliche Arbeit der Bau von Sportanlagen in Straz pod Ralskem konzentrieren. Es erfasst den Verhandlungsprozess der Erlangung von Zuschüssen und Bau Vehicel Halle. Die Arbeit konzentriert sich auch auf die Leistung, Anwesenheit, geplante Änderung und den Wiederaufbau in der Lobby. Es wurde festgestellt, dass der Betrieb der Halle profitabel ist unter den derzeitigen Bedingungen und den Abschluss eines neuen Komplexes noch dazu beitragen, den Prozentsatz der Besucher. Die Arbeit kann als Zusammenfassung der Neuling Fahrer wichtige Informationen und Fakten zu dienen. Für fortgeschrittene Methodik kann als Aushandlung, Vorbereitung und Prozesse zu einer besseren Qualität der Sportanlagen zu erreichen dienen.

Schlüsselwörter: freestyle bike motocross, XCUP, SK Ralsko Bike, tailwhip, foam pit.

Obsah

Úvod.....	9
1. Cíle bakalářské práce.....	10
1.1. Hlavní cíl.....	10
1.2. Dílčí cíle.....	10
2. Historie FBMX	11
2.1. Historie ve světě	11
2.1.1. Disciplíny	12
2.2. Historie FBMX v ČR	15
2.2.1. Historie závodů FBMX a vznik asociace	15
2.2.2. Historie a Viktor Plas	16
3. FBMX kolo.....	18
3.1. České značky FBMX kol	18
3.1.1. 34R	19
3.1.2. AGANG	19
3.2. Základní popis FBMX kola.....	20
3.3. Správný výběr FBMX kola	20
3.3.1. Proporce jezdce a kategorie rámu	21
3.3.2. Rozdělení úrovní FBMX kol	21
3.4. Komponenty	23
3.4.1. Slitiny a tvrzené plasty.....	24
3.4.2. Specifické komponenty	25
4. Jezdec.....	26
4.1. Základní postoj	26
4.2. Rovnováha	26
4.3. Pohyby při skoku	27
4.4. Triky.....	27
4.5. Vybavení	28

4.5.1.	Oblečení	28
4.5.2.	Chrániče	28
4.6.	Zranění.....	29
4.6.1.	Prevence proti zranění	30
4.7.	Zimní příprava	30
4.8.	Čeští profesionální jezdci	31
4.8.1.	Michael Beran	31
4.8.2.	Ondřej Šléz	31
5.	Média	32
5.1.	Internet	32
5.1.1.	BMX chytrák.....	32
5.2.	Časopisy	33
6.	Reprezentace.....	34
7.	Soutěže.....	35
7.1.	České	35
7.1.1.	XCUP	35
7.1.2.	Bike hall contest	35
7.2.	Zahraniční	36
7.2.1.	X Games	36
8.	Sportoviště.....	37
8.1.	Typy překážek.....	37
8.1.1.	Foam pit	37
8.2.	Výstavba	38
8.3.	Parkpilot	38
8.3.1.	Parky od Parkpilot	40
8.4.	Mystic	40
8.4.1.	Parky postavené firmou Mystic construction.....	42
9.	Finanční prostředky ve FBMX	43
9.1.	Definice sponzoringu	43
9.1.1.	Sponzorování jednotlivých sportovců.....	43

9.1.2.	Sponzorování sportovních týmů	43
9.1.3.	Sponzorování sportovních akcí	44
9.1.4.	Sponzorování sportovních klubů	44
9.2.	Finanční analýza	44
9.3.	Ekonomický pohled	44
9.4.	Reklama	45
9.5.	Občanské sdružení.....	45
9.5.1.	Co je občanské sdružení	45
9.5.2.	Založení občanského sdružení	46
10.	Zhodnocení FBMX profesionálního jezdce.....	47
11.	Vehicle hala ve Stráži pod Ralskem.....	48
11.1.	Počátek a jednání o BMX halu.....	48
11.2.	Žádost o dotaci na výstavbu	48
11.3.	Rekonstrukce haly.....	49
11.4.	Založení sdružení SK Ralsko Bike.....	50
11.4.1.	Podmínky pronájmu	50
11.4.2.	Obsah volné živnosti.....	51
11.5.	Výstavba FBMX parku.....	51
11.6.	Půdorys objektu	52
11.7.	Návštěvnost	53
11.7.1.	FBMX hala	53
11.7.2.	Malá tělocvična.....	53
11.8.	Ekonomický provoz haly	55
11.8.1.	Měsíční zisk.....	56
11.8.2.	Měsíční výdaje	57
11.8.3.	Příjmy x Výdaje	58
11.9.	Plánované zvýšení střešních nosníků.....	59
11.10.	Dirťový areál u haly.....	59
11.10.1.	MČR v DIRTU	60
11.11.	Výstavba Multifunkčního volnočasového areálu	60

11.11.1.	Získání finančních prostředků	61
11.11.2.	Informace o areálu	62
11.12.	Shrnutí.....	63
12.	Závěr	64
13.	Seznam použité literatury	66
14.	Přílohy	68
14.1.	Stanovy SK Ralsko Bikes.....	68
14.2.	Anketa s Jakubem Bendou	71

Úvod

Téma Freestyle BMX, dále jen FBMX jsem si vybral, jelikož mám k tomuto sportu velice blízko. Na kole jezdím již 15 let a mám mnoho zkušeností, které se mi právě pro psaní tohoto tématu opravdu hodí. Tento sport je stále mladý, ale každým rokem si získává mnoho nových příznivců, jak mezi sportovci, tak i mezi diváky. Jeho popularita roste díky kreativitě jízdy na kole a možnostem překonávat dosavadní hranice. Daným způsobem jezdec skrze svoji jízdu vyjadřuje svůj styl a svoji osobnost.

Psaním této práce se zaměřím na analyzování postupů, při stavbě sportovního areálu, náročnosti na získání dotací a finančních prostředků a provoz vybudované haly. Vytvořením této práce se pokusím shromáždit informace a poznatky, jak takto veliký úkol, lze dotáhnout až do zdárného konce. A jaký je správný postup při realizaci a vytvořím anketu s profesionálním jezdcem.

1. Cíle bakalářské práce

1.1. Hlavní cíl

Analyzovat výstavbu haly ve Stráži pod Ralskem, porovnat plánovaný finanční rozpočet na výstavbu se skutečným a analyzovat provoz haly.

1.2. Dílčí cíle

Dílčí cíle bakalářské práce jsou následující:

- představit FBMX od historie po současnost;
- představení postupu při shánění dotací na výstavbu sportovního areálu a výstavba haly;
- anketa s profesionálním jezdce Jakubem Bendou.

2. Historie FBMX

2.1. Historie ve světě

Freestyle bike motocross, zkráceně FBMX, je extrémní sport, který se vyvinul z klasického bikrosu (zkratka BMX znamená bikros). Kořeny klasického bikrosu sahají do 70. let do Kalifornie. Právě zde začali jezdit jezdcí, kteří byli ještě příliš mladí na to, aby mohli jezdit na motorce, jako motokrosový závodníci. Vytvářeli si obdobné trasy, překážky, které se ale ještě hodně lišily od těch dnešních. Bikrosově tratě jim postupně přestali vyhovovat a přesunuli se do měst. Zde začali nacházet nové možnosti v jízdě například na schodech nebo zábradlích. Toto byl ten zásadní okamžik, ve kterém došlo k odklonu od bikrosu, a kdy už můžeme hovořit o FBMX (www.berry-bike.com/omne.htm, citováno 15. 10. 2012).

V průběhu 80. let se FBMX rozmohl opravdu hodně. Vznikali nové společnosti, které přímo podporovali FBMX, jako třeba Skyway se svým vlastním týmem propagující výrobky. Trend BMX byl ve své době tak veliký, že se objevil i ve filmu Rad s Nicole Kidman. Když byly v další době dělány rozhovory s jezdci, skoro většina z nich řekla, že právě tento snímek ovlivnil jejich sportovní kariéru.

Kolem roku 1986 byl FBMX v plném proudu. Vznikla asociace AFA (American Freestyle Association), která pořádala celostátní soutěže v USA. Přítomných jezdců byli stovky, bývali oblečení do kombinéz a povinnou součástí výbavy byla motokrosová helma. Triky na soutěžích měli předepsanou formu. V té době byl FBMX o baletu na zemi, až po ježdění v BMX parku.

Koncem osmdesátých let byl FBMX na svém vrcholu co se popularity, komerčního úspěchu a triků týče. Nicméně postupem času zájem veřejnosti opadl a spousta jezdců se svou kariérou skončila. A jelikož i společnosti působící v tomto průmyslu byly vystaveny ekonomickým tlakům, vše působilo na FBMX negativně.

Ta hrstka jezdců, co zůstala, byla v následujících letech to tvrdé jádro, které vymýšlelo spoustu nových triků a posouvalo hranice FBMX dál. Na scéně se začali objevovat také nové naděje, například Mat Hoffman nebo Dave Mirra. V roce 1995

americká společnost ESPN spustila úplně první X-Games, což byla v podstatě obří soutěž zahrnující různé extrémní sporty, například i in-line brusle, skateboarding a jiné. Tato série závodů přetrvala do dnes a má již velikou tradici.

V následujících letech a hlavně na přelomu tisíciletí byl FBMX považováno za legitimní sport. Úroveň ježdění se v každé disciplíně zvedla. Náročnost triků neustále rostla a technologie použitá v komponentech kol byla čím dál více vyspělejší. Nyní jezdci jezdí na kolech o hmotnosti okolo 10 Kg a to jim umožňuje dělat tak náročné triky jako: dvojité salto vzad (double backflip), či trojitě protočení rámu o 360 stupňů pod jezdce, což se nazývá triple tailwhip (www.superbmx.cz/historie/, citováno 16. 10. 2012).

2.1.1. Disciplíny

Při vývoji FBMX docházelo k posupnému členění jezdeckých zájmů a postupem času vznikly 4 základní disciplíny. V každé disciplíně je pořád stále stejný základ a to je freestyle. Jezdci si vytváří svůj prostor pro jízdu ve městě, na rovné ploše, na hliněných skocích, nebo ve vertu.

Kdybychom si postavili 4 jezdce z různých disciplín, od pohledu by je bylo možné rozpoznat. Každý z nich se liší již od oblečení, až po různé geometrie kol a komponentů. Jezdec, který jezdí disciplínu flatland (tabulka 1.) ve většině případů nenosí ochranu přilbu. Je to z důvodů, malého rizika poranění hlavy a také kvůli jeho stylu. Nemá na kole žádné brzdy, jelikož by mu při kreativních pohybech překážely a kolo si dobrzdí botou o plášť. Na kole má přišroubované stupačky, které jsou připojené na přední a zadní ose kola. Jsou využívány pro další různé triky.

Ten kdo jezdí disciplínu vert (tabulka 1.), je také velice snadno k rozeznání. Má na sobě přímo ochranou výzbroj, od helmy **full face** (obrázek 1.), přes chrániče na každé končetině a chránič páteře. Je to z důvodu nebezpečí poranění o U-rampu, která je v úhlu 90 stupňů. Jezdec lítá ve výšce 2 – 3 metry nad rádius a od země může dosahovat výšky až 7 metrů. Aby předešel při letu zranění, má většinou kolo bez brzd. Pokud někdo z jezdců vozí páčku, tak pouze zadní a je montovaná systémem **twister** (obrázek 7.).

Obrázek 1. Helma Fullface

Zdroj: www.swis-shop.cz

Obrázek 2. Helma kokoska

Zdroj: www.livecool.cz

Jezdci, kteří jsou zapálení pro disciplínu dirt a street (tabulka 1.) jsou si velice podobní. Helmy ve většině případů vozí každý jezdec, ale ne fullface, ale pouze takzvanou kokosku (obrázek 2.). Chrániče vozí spíše na holeně a kotníky, ale zbytek těla nebývá ochráněn. Je to z důvodu stylu a také volnějšího pohybu při provádění triků. Zde je geometrie kol velice podobná, ale velký rozdíl je v pláštích. A zbylé doplňky a komponenty, už jsou na svobodném rozhodnutí každého. Může se rozhodnout, jestli bude vozit brzdu, jestli nasadí stupačky, zde se meze nekladou.

Tabulka 1: Přehled disciplín FBMX

Disciplína	Základní popis
Flatland	Flatland v překladu znamená rovná země. Akrobacie na kole, při které dochází k dokonalému spojení ridera a kola. Rider musí výborně ovládat jak své tělo, tak i své kolo. Ve Flatlandu je rozhodující rovnováha, svobodná a kreativní mysl, fyzická kondice, koordinace těla a ovládání svého stroje.
Dirt	Při disciplíně Dirt se jezdí na uměle vytvořených skocích postavených převážně z hlíny. Jezdci mezi sebou soupeří a většina skoků je udělána tak, aby byly co nejdříve za sebou.
Street	Nejznámější disciplína, která se nejrychleji rozvíjí a patří mezi nejoblíbenější. Jezdci jezdí převážně ve skateparcích na rampách, lavičích, plošinách, zábradlích, apod. Ale mají raději ježdění po ulici. Je to způsobené tím, že při jízdě po ulici můžete více zapojit svojí fantazii a překážky jsou v takovémto případě rozmanitější.
Vert	Tzv. „Vertka“ má vzhled velkého U a je přibližně dvojnásobně vyšší než minirampa. Díky tomu mohou jezdcí předvádět daleko odvážnější triky, než je tomu u minirampy. Kolo je navrženo stejně, jako u minirampy a streetu.

Zdroj: vlastní

2.2. Historie FBMX v ČR

Historie FBMX se v ČR se začala psát zároveň s bikrose. Jelikož v bikrosu to není o kreativitě jízdy, ale pouze o rychlém a technickém průjezdu tratě a zvítězit nad soupeři, tak to určitým jezdcům nestačilo. Takže si jezdci začali zjišťovat, jakým dalším způsobem se dá zabavit na malém kole. Prvopočátky u nás jsou spojovány s vytvářením dirtových skoků podél bikrosových tratí a projíždění se na kolech městem. Ale kolo určené pro bikros nebylo úplně stavěné pro FBMX. Proto si jezdci začali pořizovat kola, produkovaná zahraničním trhem. Kola byla přímo určená pro jejich potřeby a bytelnost byla výrazně vyšší. Inspiraci a nápady hledali v zahraničních časopisech a videích (Pepa Dressler, citováno 20. 10. 2012).

2.2.1. Historie závodů FBMX a vznik asociace

Historie závodů FBMX v Čechách a na Moravě je od svých začátků neodmyslitelně spojená se seriálem Českého poháru – XCUPEM (kapitola 7.1.1.). Na jaře roku 2002 přišli za agenturou 4Elements jezdci z čerstvě založené BMX Freestyle Asociace, jestli by neměla zájem organizovat závody ve freestylu, které by měli jistou úroveň a kontinuitu. Organizátoři z 4Elements rok před tím uspořádali několik BMX akcí na velmi dobré úrovni, která v té době neměla v ČR obdoby. Promotéři z agentury se dohodli a byli zvoleni do čela FBMX Asociace (BFA). O několik týdnů později se uspořádal první ročník Českého poháru ve FBMX pod názvem XCUP 2002.

Hned premiérová sezóna se skládala z osmi závodů. Na každém z nich se jely disciplíny Street, Flat nebo Dirt jump. U jezdců a diváků měly akce velký úspěch, začali se potkávat sportovci z odlehlých koutů ČR. Což mělo za důsledek velký ohlas. V té době už u nás fungovaly oficiální závody např. ve snowboardingu nebo skateboardingu a FBMX se k nim postupně připojilo a přestalo být malým přehlíženým sportem. Velkou vzpruhou byl i začátek spolupráce s Českým Svazem Cyklistiky, kde několik funkcionářů pochopilo potenciál mladého rozvíjejícího se sportu. A začali FBMX i jezdce podporovat.

Sportovci, kteří do té doby trénovali za domem v rozpadlém skateparku, se přihlásili na Mistrovství světa do Kolína nad Rýnem. Zde se tváří v tvář mohli setkat se svými tehdejšími idoly, projet se ve stejném bikeparku nebo rampě a nasát atmosféru velkých závodů. Pro některé české jezdce to byl velký impuls k ještě intenzivnějšímu tréninku a odpovědnému přístupu k ježdění. Dnes jsou z nich hvězdy evropského nebo dokonce

světového formátu. V té době totiž začínali trénovat jezdci jako Jan Valenta nebo mladinký Michael Beran, ze kterých jsou dnes profesionálové.

XCUP samotný dává příležitost mladým i zkušeným jezcům. Každý závod je určen jak pro začínající kategorii **Expert**, tak i pro zkušenější jezdce kategorie **Master**. Letos je také již podruhé zařazena kategorie **Pro**, která je určena jen pro ty nejlepší (Pepa Dressler, citováno 22. 10. 2012).

2.2.2. Historie a Viktor Plas

Jméno, se kterým je také spojen začátek FBMX je Viktor Plas. Ve věku svých osmnácti let se díval na televizi, kde zahlédl první záběry z amerického videa s Mattem Hoffmanem. V tu chvíli Viktor věděl, že tento sport chce dělat. Pořídil si první kolo GT Performer, na které dostal peníze od rodičů a začal jezdit.

Obrázek 3. První kolo Viktora Plase

Zdroj: vlastní

Nevěděl vůbec jak na kole jezdit, zkoušel dělat **bunny hopy** (tabulka 3.) a přeskokovat zábradlí ve městě. Věděl, že to co dělá je zlomkem opravdového FBMX a začal pátrat po informacích. Věděl, že se nemůže nikdy v tomto sportu posouvat dále bez inspirace a motivace. Proto Viktor začal vyhledávat další jezdce a začal se s nimi sdružovat. Například: Teichmann, Hanzlík, Kliča. Spolu začali trénovat a objíždět první závody. Nebyly to závody, jak je známe dnes. Jednalo se spíše o ježdění formou exhibice a každý co se naučil, tak ostatním předvedl. Byly to právě první pořádané akce společností 4elements.

Takto se to dále rozvíjelo, až po současné XCUP závody. Nynější názor Viktora na FBMX scénu je takový, že i v tomto sportu, který jezdcům dával svobodu a radost z jízdy, je najednou pouze cítit profesionalita a rivalita jezdců. Nyní se FBMX posouvá na úroveň mediálně známějších sportů, čímž roste rivalita sportovců (www.dirtbiker.cz, citováno 24. 10. 2012).

3. FBMX kolo

První kola světoznámé značky byly od společnosti Haro. Byla založena BMX legendou panem Bobem Harem. Legendární Bob byl velice talentovaným jezdcem. Díky svým schopnostem měl možnost předvádět své kreativní jízdy po celých státech USA. Tou dobou nejezdil na svém kole, nýbrž na cizí značce. Pan Haro věděl, že díky svým schopnostem dokáže sestavit kolo s lepší geometrií a vlastnostmi. Problém byl pouze nalézt správnou společnost pro tuto spolupráci. O své nápady se podělil s týmovým kolegou panem Bobem Moralesem. Po návratu do Kalifornie se rozhodli oslovit společnost Torker BMX, vyrábějící bikrosové rámy. Vysvětlili jim možnost vyrábět nový produkt na trhu s nejnovější geometrií. Společnost tuto nabídku přijala.

V roce 1982 vznikl první prototyp kola. Bylo navrženo panem Bobem Harem a vyrobené firmou Torker BMX v jejich zařízení Fullerton v Kalifornii. Tento okamžik se zapsal do historie jako prvopočátek FBMX. V roce 2012 firma Haro oslavila třicetileté výročí, které pojala zcela nostalgicky. Vyrobili pro své zákazníky limitovanou edici rámu. Byl vytvořen metodou dané doby a je balen do originální dárkové krabice. Pro mnoho jezdců, kteří v tu dobu začínali, je tento výrobek osobní záležitostí.

Postupem času vycítily i další firmy příležitost uplatnit potenciál na tomto trhu. A tak se vytvořily společnosti, které zaujaly vedoucí pozice na trhu. Jedná se o značky: GT, Mongoose, Fit, Fly – bikes, Subrossa, S&M, Felt, FBM (www.harobikes.com/history/, citováno 30. 10. 2012).

3.1. České značky FBMX kol

Na českém trhu se dlouho prodávaly pouze značky ze zahraničí, které byly bezkonkurenčně nejlepší. O konkurenční nabídku se snažila i firma Author. Ale jelikož kola FBMX byla pro firmu pouze vedlejší produkt, nikdy na ně nekladli důraz. Kola se roky vyráběla ve stejné geometrii, o stejné váze a neměla šanci být konkurence schopná. V posledních 5 letech se začali věci obracet k lepšímu. Byly vytvořeny 2 společnosti, které se snaží konkurovat zahraničí. Jejich komponenty jsou vyráběny stejnou metodou, jako značky ze zahraničí. Pro naše jezdce je důležitá i velice příznivá cena.

3.1.1. 34R

Tato značka byla založena v roce 2006, zakladatelem panem Kamilem Feifrem. Pan Kamil Feifer je taktéž českou legendou na kole. Nyní se zaměřil na jednoduchou, ale současně velice náročnou záležitost. Rozhodl se vyrábět konkurenční komponenty vůči velkým firmám za příznivější cenu. Díky své průbojnosti sklízí na trhu úspěch. 34R sponzoruje jména jako například Michael Beran, Vilibald Vitek, nebo Petr Kaplan. Komponenty jsou vyráběny v Taiwanu. Do sídla firmy jsou zasílány všechny návrhy. Několikrát za rok je zapotřebí navštívit tuto továrnu, za účelem kontroly výroby (www.34r.cz/reklama, citováno 2. 11. 2012).

Jezdec Michael Beran dokonce navrhnul svůj vlastní rám za pomoci pana Kamila Feifera a byl nazván Berto. Tento produkt byl vytvořený na dlouholetých Michaelových zkušenostech.

Obrázek 4. Rám vytvořený Michaelem Beranem

Zdroj: www.34r.cz/reklama.html

3.1.2. AGANG

Tato značka vznikla pod křídly firmy Author. Společnost se snaží co nejvíce přiblížit konečnému spotřebiteli, v tomto případě jezdcí. Proto vytvořila dceřinou společnost AGANG, která má za úkol oslovit segment FBMX. Tento podnik vytváří kola pro Freeride, FBMX, XC Trail, Enduro. Filozofie výroby spočívá v zapojení profesionálních

jezdců s jádrem výroby. Tvorba produktů je vyráběna v Taiwanu. Zde se komponent vyrobí a je zaslán zpět do ČR, kde je tovární jezdcí testují. AGANG se také pyšní poměrem kvalita/cena. Jezdci podílející se na výrobě jsou Ondra Šláz, Patrik Fafek, Ondra Bělohoubek, nebo Erik Figar. Dále má firma ještě flow tým. To znamená, mladí jezdcí jsou podporováni komponenty, ale ještě nepatří mezi oficiální značkové jezdce (www.agang.eu/cz/blog, citováno 4. 11. 2012).

3.2. Základní popis FBMX kola

Obrázek 5. Popis kola FBMX

Zdroj: www.tbb-bike.cz/jak-na-to/jak-vybrat-freestyle-bmx-kolo/7

Vysvětlivky: 1. rám, 2. řídítka, 3. vidlice, 4. kliky, 5. středové složení, 6. převodník, 7. řetěz, 8. pedály, 9. zadní nába + hub guard, 10. přední nába, 11. výplet, 12. zadní ráfek, 13. přední ráfek, 14. zadní plášť, 15. přední plášť, 16. brzdová páka, 17. brzdový bowden, 18. rotor/twister, 19. brzda, 20. představec, 21. sedlo + sedlovka, 22. rukojeti + koncovky

3.3. Správný výběr FBMX kola

Při výběru kola se musí každý řídit základními pravidly. Pokud se jedná o znalého, dlouholetého jezdce, je poučen základním faktům a přesně ví jaké komponenty pořídit. Ale zde je to mířeno hlavně pro začínající, mladé jezdce. Základní pravidlo je, nepořizovat si kolo levnější než 5.500 Kč. Cena se jeví, jako velice výhodná. Ale pro trénování je kolo z této cenové relace nevyhovující. Opravdu se po mladých jezdcích nechce, aby investovali

horentní částky. Myšlenka je taková, že pokud to mladí sportovci myslí s kolem vážně, je lepší vložit o trochu více finančních prostředků (www.tbb-bike.cz, citováno 6. 11. 2012).

3.3.1. Proporce jezdce a kategorie rámu

Základní důležitá věc je, že podle výšky a váhy sportovce je následně vybírán typ rámu. Čím vyšší je jezdec, tím je třeba zakoupit větší rám.

Tabulka 2: Základní rozdělení velikostí rámu

Kategorie	Hmotnost	Výška
16“TT	18 kg – 35 kg	90 cm – 110 cm
18“TT	35 kg – 40 kg	110 cm – 140 cm
20“TT	45 kg – 85 kg	145 cm a výše

Zdroj: vlastní

Vysvětlivky: měřítko, které určuje velikost rámu je měřeno v palcích. Velikost rámu se určuje podle délky horní trubky rámu (TT).

3.3.2. Rozdělení úrovní FBMX kol

Kvalitu kompletních kol, lze rozdělit do čtyř základních kategorií. U první skupiny se oproti druhé nejedná tolik o rozdílnost kvality komponentů, jako spíše o rapidní velikostní rozdíly komponentů. Jezdec, který měří 110 cm nemůže jezdit na rámu 20“TT. Potřebuje upravené kolo a hlavně velikostně přizpůsobené. Pro provádění triků a hlavně jezdecký posun. Jasným příkladem je mladý jezdec Jakub Benda (kapitola 10.). Dlouho jezdil na rámu o velikosti 20“TT a neměl žádný viditelný posun. Poté mu otec pořídil rám S&M o velikosti 18“TT a od té doby se Jakub začal rozvíjet (www.tbb-bike.com, vlastní, citováno 7. 11. 2012).

Tabulka 3: Typy kol dle úrovně jezdce

Kategorie	Popis
BMX Benjamin	BMX kola navržena pro jezdce s výškou od 90 cm do 140 cm. Jsou určena pro první seznámení s Freestyle BMX. Obsahují kratší kliky a představec, většinou také menší sedlo a brzdovou páčku.
BMX Expert	BMX kola pro začátečníky rozhodnuté v tomto sportu pokračovat. Optimální parametry jezdce se pohybují s výškou nad 145 cm a váhou do max. 60 kg. Kola přesahují hranici 10.000 Kč. Vidlice a řídítka bývají již často z pevné CrMo oceli.
BMX Master	Kola jsou osazena kvalitními komponenty. Jsou určená jezdciům o váze 60 kg – 70 kg. Materiál použitý na rám, řídítka a vidlice je Cr-Mo ocel s označením 4130. V hlavovém a středovém složení jsou použita kvalitní zapouzdřená SB ložiska. Rozdíl je také v pevnějším řetězu, klikách, nebo pevnější double wall ráfky.
BMX Pro	Nejvyšší kategorie kol pro závody. Cena přesahuje hranici 20.000 Kč. Je to komplet sestavený z pečlivě vybraných komponentů, přesně podle jezdcových potřeb. Rámy jsou svařeny z kvalitních ocelových trubek Sanko. Rám, vidlice a řídítka často ještě procházejí tepelnou úpravou pro větší pevnost. Hmotnost kol se pohybuje v průměru okolo 10,3 kg.
BMX Flatland	Speciální kategorie BMX kol, která se odlišují geometrií, použitými materiály i komponenty.

Zdroj: vlastní

3.4. Komponenty

Kolo je možné si zakoupit jako kompletní set nebo si ho poskládat podle vlastních představ. Od vyšších modelů je už k nerozeznání kolo zakoupené jako set nebo samostatně sestavené. Každý jezdec se postupem času setkává s opotřebením jednotlivých komponentů. Když si sportovec zakoupí nové kolo, má na něho dvouletou záruku. Na komponenty, které se velmi rychle opotřebí, nelze uplatnit záruku. Jedná se o rukojetě, pedály, pláště, bowden, nebo twister (obrázek 7.). Toto je bráno jako spotřební zboží.

Postupem času a získáním nových zkušeností, začnou jezdcí vylepšovat své kolo. Samozřejmě se to děje i ve chvíli, kdy je jejich stroj na 100% funkční. Je to z důvodu určité prestiže a technologického vylepšení. Každým rokem na trh přicházejí nové díly, které jsou bytelnější než jejich předchůdci a můžou být ještě lehčí. Každým rokem se nacházejí nové technologie a nové slitiny, které posouvají kvalitu kol dále. Při nákupu je velice důležité, kolik je sportovec ochotný do svého kola investovat. Jelikož lze koupit komponent, který poskytne stejnou službu a přitom je o 50% levnější. Zde už pouze záleží na fantazii jezdce a odhodlanosti do kola vložit své finanční prostředky. Cena se také odvíjí od použité slitiny, která napomáhá snížit hmotnost dílu (Pepa Dressler, vlastní, citováno 8. 11. 2012).

Obrázek 6. Porovnání klik Hollowbite s titanovou osou a Powerbite s ocelovou osou

Zdroj: www.shop.tbb-bike.cz/eshop/webform3.aspx?action=SessionExpired

Váha Primo Hollowbite:

- 2x klika + šrouby: cca 612 gramů;
- osa Titan: cca 178 gramů;
- celkem set: cca 790 gramů.

Cena: 3.990,-Kč.

Váha Powerbite:

- 2x klika + šrouby: cca 662 gramů;
- osa CrM: cca 319 gramů;
- celkem set: cca 981 gramů.

Cena: 2.190,-Kč.

3.4.1. Slitiny a tvrzené plasty

V různých cyklistických disciplínách jsou využívány slitiny karbonu nebo hliníku. Zde je to nemožné, jelikož při skocích a prudkých nárazech by komponenty nevydržely. Proto se hlavně většina dílů vyrábí z různých druhů oceli. Ocel (Hi-Ten) - výhodou ocelových rámu je jejich pružnost a nízká cena. Nevýhodou je jejich vyšší hmotnost. Pro odstranění těchto nevýhod se často používají slitiny oceli jako např. Cr-Mo (zdušlečněná ocel s přísadou chromu a molybdenu). Díky tvrdosti směsi je možné použít tenčí stěny trubek a rám je proto lehčí. S kvalitou těchto slitin potom samozřejmě roste i jejich cena.

Na výrobu komponentů je možno použít i směs titanu. Jedná se o velice lehkou a bytelnou slitinu. Její hlavní nevýhodou je cena. Proto si jí mohou pořídit jen někteří jezdci. Tuto možnost využívá nemálo sportovců. Zejména ti, kteří se snaží ušetřit finanční prostředky. Slitina se používá hlavně na výrobu středové osy či výpletových drátů.

V posledních pár letech se na trhu objevil nový materiál, který opět pomohl ubrat kolu další gramy. Jedná se o tvrzený plast. Z tohoto materiálu se začaly vyrábět pedály a pegy (stupačky). Pedály vyrobené z plastů mají menší trvanlivost, ale jsou o poznání levnější, než kovové. Kratší trvanlivost se objevuje i u stupaček. Dokonce se výrobci pokusili vytvořit i plastové převodníky. Jeden z prototypů testoval liberecký profesionál Ondřej Bělohoubek. Po několika hodinách ježdění převodník prasknul. Pokus se nezdařil, ale je důležité, že se společnosti snaží neustále posouvat hranice dál (www.kolazwebu.cz/domain/kolazwebu/files/rady/rady-k-vyberu-kola.pdf, citováno 10. 11. 2012).

3.4.2. Specifické komponenty

Komponentem, který je nejspecifičtější pro FBMX kola je twister. Jedná se o věc, umožňující protočení řídítek X krát kolem své osy a funkce brzdy neustále funguje na 100%. Je to založené na principu ložisek a bovdenových lanek.

Obrázek 7. Twister od firmy Odyssey z USA

Zdroj: www.odysseybmx.com

Dalším specifickým komponentem, který provedl změnu ve světě FBMX je uchycení sedla způsobem pivotal. Tento systém využívá přímého uchycení sedla do sedlovky bez dalšího mechanismu. Montování se provádí způsobem prošroubování šroubu skrz sedlo do sedlovky. Tento systém pomohl na kole ubrat opět další cenné gramy.

Obrázek 8. systém pivotal, na obrázku sedla lze vidět uprostřed místo, pro instalaci šroubu

Zdroj: vlastní

4. Jezdec

4.1. Základní postoj

Důležité je správné těžiště, uvolněné ruce, které zároveň pevně drží řídítka. Správný postoj na pedálech se dá popsat tak, že přední hrana pedálu začíná v úrovni příčné klenby chodidel. Na pedálech nesmíme stát na špičkách, ani na patách. Lokty by měly směřovat ven kvůli snazšímu a lepšímu ovládnutí kola. Je možné si vyzkoušet, že řízení je daleko snazší a účinnější s lokty vystrčenými ven od těla než spuštěnými podél těla.

Čím rychleji chce jezdec jet, tím více dopředu se musí dívat. Pokud jede po rovině, těžiště by měl mít uprostřed kola. Jsou ale způsoby jízdy, kdy je těžiště úplně v jiné ose. Při jízdě z překážky posouvá tělo dozadu. Čím prudší překážka, tím více je třeba přesunout těžiště dozadu, třeba až za sedlo. Hlavně nesmí zapomínat na práci rukou, které mohou fungovat jako tlumiče. Samozřejmě nohy mají také funkci, jako tlumiče nárazu. Na FBMX kole se zásadně při jízdě nesedí. Je to z důvodu nízké geometrie rámu a nízko umístěného sedla. Umístění sedla ve vyšší poloze by následně překáželo při vykonávání triků.

4.2. Rovnováha

Jezdec, který dokáže dokonale stát na místě, dokáže lépe ovládat kolo. S dobrým citem pro rovnováhu je možné zvládat jakékoliv překážky. Trénování lze uskutečnit kdekoliv. Jezdci stačí rovná plocha, kde bude mít prostor pro kolo.

Základní postoj pro trénink rovnováhy je vestoje na obou pedálech s klikami ve vodorovné poloze. Ruce jsou na řídítkách a je zamáčknutá brzda. Dále je důležité se dívat dopředu, asi 10 až 15 metrů před kolo. Tímto způsobem lze natrénovat správnou rovnováhu. Je to jeden z dalších způsobů, jak se sžít s kolem. Tyto vlastnosti jsou pro ježdění nezbytné a hlavně mu pomáhají jednodušeji se učit náročnější věcem (Holger Meyer, Thomas Rögner, citováno 15. 11. 2012).

4.3. Pohyby při skoku

Pokud se jedná o pohyb při skoku, tak zde musí být sehrané celé tělo. Pro FBMX jezdce je to nezbytné umět a je to vytvořeno na bázi reflexu. Základem pro odraz je důležitá správná kooperace rukou a nohou. Mladé jezdce učíme odraz od země na rovném povrchu. Za prvé, se musí odtrhnout přední část kola za pomoci pohybu v loktech. Za druhé, přichází na řadu práce nohou. Zde je zapotřebí využít práci nohou a pedálů. Pro úplné dokončení výskoku se musí přitáhnout řídítka i pedály zároveň. V tu chvíli dochází ke skoku na zemi, tedy bunny hopu.

Na překážce je to obdobné, ale zde se již jezdec musí zaměřit na velikost překážky. Rychlý pohyb na velké překážce by měl za následek vyosení a následný pád. Pohyb v letu musí být velice plynulý a úměrný velikosti skoku. Když má jezdec i tento pohyb dobře naučený, může skok prokládat různými variacemi triků.

4.4. Triky

Každý je specifický svým stylem jízdy. Především všichni musí ovládat stejné základy, pro svůj rozvíjející se talent, včetně stylu jízdy. Jezdce lze jednoduše rozdělit. Při jízdě je možné na první pohled zahlédnout, jestli se v parku takzvaně „plynule vozí“, nebo dělá náročné variace (Pepa Dressler, citováno 17. 11. 2012).

Tabulka 3: základní popis triků

Trik	Popis
Bunny hop	Skok do výšky z rovného povrchu
Manuál	Jízda po zadním kole bez šlapání
Nose manuál	Jízda po předním kole
Otočka o 180°	Otočka okolo své osy, doleva nebo doprava
Otočka o 360°	Otočka okolo své osy, doleva nebo doprava
Backflip	Salto vzad
Flair	Salto + otočka o 180°
Tailwhip	Protočení rámu o 360° v hlavovém složení
Barspin	Protočení řídítek o 360° v hlavovém složení

Zdroj: vlastní

4.5. Vybavení

4.5.1. Oblečení

Jezdec se vyznačuje tím, že nevozí žádné závodní kombinézy, nebo dresy. Na kole jezdí v oblečení, které je přizpůsobené k běžnému městskému užití. To znamená, volná trika, mikiny a úzké džíny. Tento trend byl zahlédnut v zahraničních videích. Dále je důležité si pořídit boty, které jsou uzpůsobené kolu. Kotníkové, či ještě lépe vystlané navíc vrstvou textilie, která zabrání poranění kotníku. Jelikož při provádění triků častokrát rám nebo kliky narazí nepříjemně do nohou.

4.5.2. Chrániče

Každý kdo si stoupne na kolo, musí mít na paměti základní pravidla. Sport jako FBMX přináší neustálou hrozbu zranění se a chrániče nám pomáhají toto riziko částečně eliminovat. Základem je helma, bez které Vás nikdo nevpustí na žádné sportoviště. Helmu

můžeme rozdělit na dva typy a to full face a kokosku. Helmu full face většinou vozí mladí jezdci a jezdci v disciplíně vert. Kokoska je nejvíce nošenou helmou a i když neochrání tolik hlavu, je důležité ji vozit. Další chrániče jsou již na každém jezdcovi individuálně. Nejčastěji nošené chrániče jsou na kotníky, kolena a holeně. Tato část nohou dostává velice zabrat. Jezdci, kteří nenosí tyto chrániče, mají poté často vyvrkuté kotníky, zjizvené holeně a poraněná kolena.

Mezi výjimečně nošené chrániče patří loketní a páteřní. Jsou nošeny hlavně v disciplíně vert, kde opravdu hrozí pád z velké výšky. A poslední dobou je moderní nosit chránič zubů. Tento krok je také krokem k většímu bezpečí jezdců, což je jenom dobře.

4.6. Zranění

Zranění doprovázejí asi každého sportovce v jeho kariéře. Někdo jich zažije více, někdo méně. Prevencí chrániče, ale ne vždy dokážou zamezit zranění. Prvně je důležité se před ježděním řádně protáhnout. Od krční páteře přes horní pohybový aparát, přes trup až k nohám. Toto se klade každému jezdcovi do povědomí. Dalším prevencí, je také správné rozhodování. Jestli se dokáže ovládnout a nepokoušet své možnosti a zda zná svou hranici.

Ale i přesto se ve FBMX vyskytují zranění. Nejčastěji se lze setkat s odřeninami všech částí těla. Mnohdy jsou rány hluboké až na šití, ale málo kdo se do nemocnice opravdu dostaví. Další a už více nepříjemná zranění jsou vyvrkuté kotníky a naražené končetiny. S pády jsou mnohdy spojené i otřesy mozku. Ale tyto zranění jezdce odstaví nanejvýše na týden, či dva. Ale také bývají vážnější zranění, jako zlomeniny článků prstů, končetin a také často přetržené kloubní vazy. Toto už je opravdu vážné a jezdec bývá odstaven častokrát na 3 – 5 měsíců podle následných rehabilitací. Opět je lepší mít na paměti, kde jsou jezdcovi hranice, aby se těmto nepříjemnostem vyhnul.

4.6.1. Prevence proti zranění

Jezdci, kteří berou své zdraví vážně, neopomínají před jízdou provést kvalitní strečink. Je velice důležité protáhnout kotníky a chodidla. Dále lýtka, hamstringy (zadní strana stehen), abduktory (vnitřní strana stehen), kyčle a hýždě. Když je protáhnutý celý dolní aparát, zaměříme se na zbylé části těla. Přejdeme na protažení trupu a zad, dále prsního a ramenního svalu a nakonec paže a zápěstí. Samozřejmě to nemůže zabránit úplně všem zraněním, ale je to způsob, jak snížit procentuálně jejich množství. Strečink provádíme před ježděním v časovém intervalu 5 – 10 minut. Je důležité učit mladé jezdce těmto zásadám, jelikož ti mají tendenci vlézt na kolo bez rozcvičení (Michael J. Alter, citováno 19. 11. 2012).

4.7. Zimní příprava

V zimním období je pohybová aktivita jezdců velice snížena. Mladí, začínající jezdci na zimní přípravu vůbec nepomýšlejí, ale jedná se hlavně o profesionály. Ti musí svůj menší pohyb doplňovat pravidelným cvičením a posilováním. Nejdůležitější je být silný v nohách, rukách a mít dostačující fyzickou kondici. Je důležité rozvíjet pohybové schopnosti. Tyto schopnosti jsou definovány jako relativně samotné soubory vnitřních předpokladů lidského organismu v činnosti. V pohybové aktivitě se také projevují. Rozvoj pohybových schopností se rozlišuje na zvyšování síly, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti (Miroslav Choutka, Josef Dovalil, citováno 19. 11. 2012).

Při závodech je důležité vydržet 3 krát po sobě, často i 4 krát intenzivní jízdu. Nesmí být jezdec oslabený únavou, jelikož v celém průběhu jízdy musí dělat náročné triky. V zimní přípravě chodí jezdec alespoň tři dny v týdnu do posilovny a plavat. Zbylé dny trénuje na sportovištích přizpůsobených zimnímu období. Nejlepším sportovištěm umožňujícím kvalitní zimní přípravu je Vehicle hala ve Stráži pod Ralskem.

4.8. Čeští profesionální jezdci

V zahraničí je mnoho kvalitních sportovců, kteří určují trend. Mezi nejvlivnější světová FBMX jména patří: Harry Main, Mark Webb, Dave Mirra, Mat Hoffman a mnoho dalších. Ale nyní přicházejí na scénu i naši jezdci. Ti se umisťují na velkých soutěžích na prvních příčkách a opravdu se vyrovnávají světové špičce.

4.8.1. Michael Beran

Poprvé Michael uviděl BMX na videu roku 2003 a to ho natolik zaujalo, že poprosil rodiče, aby mu pořídili první kolo. Na prvopočátku Michaelova ježdění vyhledal otec pana Kamila Feifera (kapitola 3.1.1.), který jim v začátcích pomohl s tréninkem. Poprvé se na závody přihlásil v roce 2004 v Olomouci, kde skončil na 4. místě. Ještě ten samý rok se Michael umístil na 3. místě na MČR. Poté jeho kariéra neustále rostla a nyní drží titul MČR v disciplíně Street a Minirampa a neustále objíždí zahraniční závody, kde jeho umístění jsou vždy minimálně v nejlepší desítce (www.berry-bike.com/, citováno 20. 11. 2012).

4.8.2. Ondřej Šléz

Narodil se v Litomyšli a nyní žije ve Vysokém Mýtě. Počátky jeho ježdění jsou okolo patnáctého roku, kdy si pořídil své první kolo. Rok po pořízení kola zkusil první závody a umístil se ve skupině Expert na 3. místě. V roce 2007 ho začala sponzorovat značka DC Česká republika a odstartovala se jeho kariéra v BMX. Začal hodně cestovat a postupem času se vypracoval na úroveň profesionálního světového jezdce. Nyní je sponzorován těmito značkami: Monster energy, DC, AGANG, Tattoo.cz, 34r. A výčet nejvyšších umístění za rok 2011 jsou: 1. místo Telecom local support, Baltic Games, Vibration Urbanies a MČR (www.monsterenergy.com, citováno 21. 11. 2012).

5. Média

Jsou velice silný motivačním a informačním prostředkem pro veřejnost. Jinak tomu není ve FBMX. V této době funguje mnoho oficiálních i neoficiálních internetových stránek a mnoho časopisů, které radí jezdcům. Každý hledá určitou inspiraci ohledně ježdění, oblékání, stavění překážek, nebo sledování svého idolu.

5.1. Internet

V současné době se FBMX rozmáhá stále kupředu. Na internetu jsou informace okamžitě k sehnání. Například můžete nalézt všechna videa o svém nejoblíbenějším jezdcovi v pár minutách. Na internetu je mnoho portálů, které se zaměřují na FBMX. Lze zjistit aktuality o budoucích závodech, doprava na tyto akce, trasy, počasí, atd. Mezi nejznámější internetové stránky patří: www.bmx-street.cz, www.freeride.cz, www.vitalbmx.com, www.fitbikeco.com.

5.1.1. BMX chytrák

Toto je velice šikovně vynalezený portál, kde se může kterýkoliv z jezdců přihlásit a přidávat nejrůznější příspěvky. Pro mladé začínající jezdce je to portál, kde je nepřehledné množství informací. Zjistí jak jezdit na začátku, kterých chyb se vyvarovat, jak si správně upravit své kolo. Je zde také sekce vkládání svých nejrůznějších videí, či fotek a ostatní mají možnost to okomentovat. A v neposlední řadě je zde sekce bazar. Zde má možnost každý z jezdců prodat, nebo vyměnit komponenty, oblečení a chrániče. Toto se dá nazvat sociální sítí pro jezdce BMX. Opravdu rychle mohou nalézt sportovce na své úrovni, domlouvat se s nimi na ježdění a spolu posouvat své hranice (www.bmxchytrak.com, citováno 22. 11. 2012).

5.2. Časopisy

V dnešní době je v ČR nejoblíbenější časopis Dirtbiker. Tento časopis obsahuje jak horská kola „MTB“, tak bikros a FBMX. Je vydáván 1 x měsíčně a vyzdvihuje zde mladé talentované jezdce, ale také profesionály a jejich formu a výsledky ze závodů. Většina obsahu je zaměřena na českou cyklistickou scénu, ale také reflektuje zahraniční příspěvky. Dirtbiker je vydáván již přes 5 let a má více jak 70 vydání. Cena za jeden výtisk je 59 Kč a lze ho zakoupit v každé trafice (www.dirtbiker.cz, citováno 24. 11. 2012).

Obrázek 9. Liberecký jezdec Jakub Konc na titulní stráně časopisu Dirtbiker

Zdroj: www.john.tbb-bike.cz/articles/dirtbiker-61-prave-na-pultech/399

6. Reprezentace

Ve FBMX vůbec není. Může se říci, že každý jezdec reprezentuje sám sebe. V lepším případě to funguje tak, že reprezentuje určitou značku. Jsou různé skupiny jezdců zastřešené právě sponzorskou značkou a ta jim dodává komponenty na kola a oblečení.

Zatím to nefunguje na bázi reprezentace, kterou známe například z fotbalu, či hokeje. Je možné říci, že jezdci reprezentují naši zemi při zahraničních závodech, ale nikde to není oficiálně psané. Mnoho zahraničních fanoušků znají naši republiku díky našim sportovcům. Mezi nejvýznamnější jména české FBMX scény patří: Michael Beran (kapitola 4.8.1.), Ondřej Šláz (kapitola 4.8.2.), Jan „Jeny“ Valenta, Ondra Bělohoubek, Erik Figar. Mezi mladé talentované jezdce patří: Tomáš Wagner, Jakub Benda (kapitola 10.). Jak již bylo zmíněno i když nemáme reprezentaci, jezdci na světové závody jezdí spolu a tvoří tak vždy zástup za naši zemi.

7. Soutěže

7.1. České

V ČR se koná každý rok veliké množství závodů a mezi nejvýznamnější patří již zmiňovaná série XCUP. Dále to je každoroční víkendový závod Bike hall contest a poté mnoho malých závodů a exhibic

7.1.1. XCUP

Jedná se o sérii závodů započatou založením FBMX asociace v roce 2002. Tyto závody mají již desetiletou historii a jsou nedílnou součástí sezóny. Závodů XCUP se v roce 2012 jelo devět. Závody jsou podporovány asociací 4elements, která jim shání většinu sponzorů a ostatních služeb (www.xcup.cz/?stranac=2, citováno 26. 11. 2012).

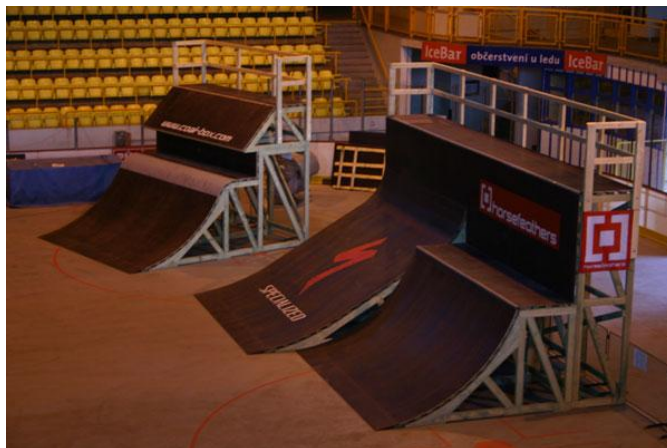
Termíny závodů v roce 2012

1. 17.3. *Stráž pod Ralskem Street*
2. 30 - 31.3. *Praha, For BMX Mistrovství ČR mini*
3. 20 - 22.4. *Praha, Rašínovo nábřeží, Agang Riverside Mistrovství ČR mini*
4. 26. - 27.5. *Kladno Mistrovství ČR street + Bowl jam*
5. 3.6. *Brno Bystrc, Bastr Bastards Dirt jump*
6. 18.8. *Stráž pod Ralskem Mistrovství ČR Dirt jump*
7. 8.9. *Joyride Mistrovství ČR mini*
8. 15 - 16.9. *Pardubice Street + Mistrovství ČR Vert ramp*
9. 15.12. *Stráž pod Ralskem Street*

7.1.2. Bike hall contest

Tento závod je ojedinělý svého druhu. Jezdí se 1 x za rok na zimním stadionu v Trutnově. V roce 2012 se tento závod jel po sedmé. Hlavními sponzory této akce byly: ČEZ, Vans, Redbull, Specialized, G-shock, 34r, Meatfly, Maxim, Swis-shop, D:key.

Pro tyto závody vystavěla překážky společnost Parkpilot. A každým rokem se pouze určité části dodělávají. Vždy po závodech se vše převezde do tréninkového centra v Úpici (www.bikehallcontest.com, citováno 27. 11. 2010).

Obrázek 10. Bike hall contest na zimním stadionu v Trutnově

Zdroj: www.bikehallcontest.com/

7.2. Zahraniční

V zahraničí se koná každoročně nespočet FBMX závodů. Ale snem každého jezdce, je soutěžit na největších a nejsledovanějších závodech X-Games. Toto je vyvrcholením kariéry každého sportovce, který pro tento sport žije a dýchá.

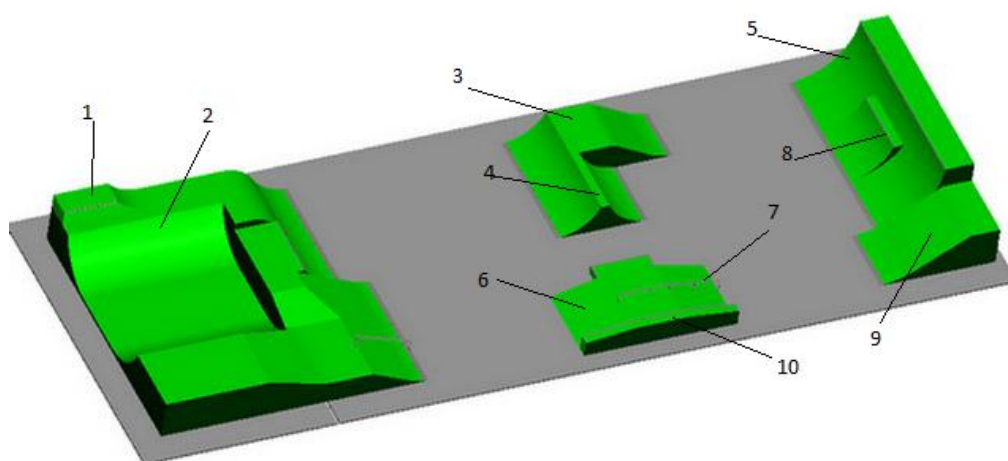
7.2.1. X Games

První X Games se konaly od 24. 6. - 1. 7. 1995 v Providence, Newportu a Mount Snow ve Spojených státech. Návštěvnost byla až 200.000 diváků, měly od počátku obrovský úspěch. Také sklidily úspěch i v televizním vysílání. X Games byly a zůstávají projektem americké sportovní televize ESPN (kapitola 2.1.). Od roku 2003 se letní X Games konají v Los Angeles a smlouva na jejich pořádání se každoročně prodlužuje. Po vzoru amerických X Games se pořádají podobné akce na celém světě. Mezi nejznámější patří Asijské X Games a nebo X Games v Austrálii (www.espn.go.com/action/, citováno 28. 11. 2012).

8. Sportoviště

8.1. Typy překážek

V bikeparku lze poskládat překážky velice kreativně. Vždy záleží na dohodě mezi místními jezdci a staviteli parku. Je důležité probrat potřeby sportovců a možnosti stavitele.

Obrázek 10. Obecný projekt bikeparku s popisem

Zdroj: www.dolekop.com/clanek/1406-video-novy-park-v-jindrichove-hradci

Vysvětlivky: 1. subbox (vyvýšená plocha), 2. minirampa (složení dvou rádiusů), 3. funbox (centrální překážka), 4. spinna (složení dvou rádiusů horní hranou k sobě), 5. vertový rádius, 6. bangy (kloněné desky), 7. rail (zábradlí na grindy), 8. rádius zakomponovaný do vertového rádiusu, 9. rozjezd, 10. bedna spojená s bangy (ke grindování)

8.1.1. Foam pit

Tréninkovou překážkou, která u nás nemá dlouholetou historii, je foam pit. Jedná se o tréninkovou jámu, která je vyplněná molitanovými kostkami. Zde má jezdec možnost vyzkoušet své nekreativnější kombinace triků. Dopadem do těchto kostek se nikdo nemůže poranit. Jediné riziko, které zde číhá, je poranění sebe vlastním tělem, nebo kolem. Proto je vždy zásadní při jakkoliv nevydařeném pokusu, **nikdy** nezahazovat kolo a být zpevněný v nohou a rukou.

Obrázek 11. Tréninková jáma ve Stráži pod Ralskem

Zdroj: www.jose.tbb-bike.cz/articles/bmx-hala-straz-pod-ralskem-first-info/250

8.2. Výstavba

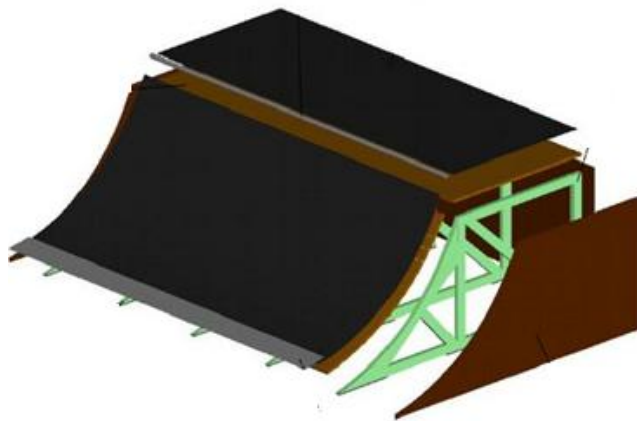
Na českém trhu působí 2 hlavní firmy, které jsou vyzývány ke stavbám a rekonstrukcím FBMX sportovišť. Je zde více kvalifikovaných firem, které dokážou park postavit, akorát se u nich vyskytuje základní problém. Tyto firmy nekomunikují správně se sportovci a nemají praktické zkušenosti s ježděním. Díky tomu nedokážou naplno využít potenciál parku. Proto firmy Parkpilot a Mystic využívají přímo jezdce pro stavbu parků. Dalším faktem je, že zakladatelé těchto firem jsou bývalými jezdci nějakého extrémního sportu.

8.3. Parkpilot

Působí na trhu od roku 2004. Hlavním cílem je vytvářet co nejlepší podmínky pro rozvoj freestylových sportů. Během let fungování na trhu, přinesli nové možnosti sportovního vyžití do desítek měst a obcí po celé ČR. Při výstavbách parků bývá těženo z více než dvacetiletých jezdeckých i stavitelských zkušeností. Díky tomu mohou být velmi hrdí, že jejich skateparky patří k nejoblíbenějším, jak mezi začátečníky, tak mezi zkušenými profesionály.

Parkpilot pokrývá překážky materiálem **Skatesmart surface**:

- deska není hladká a lesklá;
- velká tvrdost, pružnost a ostatní mechanické vlastnosti jsou velmi příznivé pro vysoký odraz jezdce;
- po dešti velmi rychle usychá a je okamžitě použitelný;
- je velmi tichý, extrémně odolný vůči všem druhům počasí;
- má jedinečnou odolnost proti opotřebení, i neokované hrany jsou velice pevné;
- s přehledem si poradí i s ostrou stupačkou či pedálem BMX kola dopadnuvšího z výšky několika metrů.

Obrázek 12. Graficky znázorněná konstrukce překážky

Zdroj: www.parkpilot.cz

8.3.1. Parky od Parkpilot

Obrázek 13. Hala ve Stráži pod Ralskem

Zdroj: www.parkpilot.cz/

Obrázek 14. Skatepark v Novém Boru

Zdroj: www.parkpilot.cz/

8.4. Mystic

Firma Mysticconstuctions, spol. s r.o. byla založena v roce 1996. Nápad stavět překážky a skateparky se zrodila z velkého koníčku skateboardingu. Většina lidí, kteří se pohybují kolem Mystic Constructions a podílejí se na tvorbě skateparků, jsou sami i

aktivními jezdci. Díky tomu mají přehled a dostatek zkušeností o tom, jak se překážky vyvíjejí. Samozřejmostí je neustálý vylepšování designu a konstrukcí překážek.

Bez všeho výše uvedeného by nebylo možné převzít plnou zodpovědnost kvalitně postavený. Májí za sebou více než 100 realizovaných staveb, jak skateparků, tak překážek na různé sportovní akce a festivaly.

Tabulka 4: různé typy skateparků dle materiálu a konstrukce

Typy skateparků	Popis parku a konstrukcí
Mystic Concrete	celobetonové skateparky různých tvarů a rozměrů.
Mystic PRO	laminátový povrch na dřevěné nebo ocelové konstrukci, vhodné na outdoorové skateparky, výborné vlastnosti a životnost.
Mystic Wood	dřevěné konstrukce a povrch skateparků, Finský multiplex 15 mm povrch - Top wood surface 18 mm, (2 x 9 mm) boční zakrytí - Finský multiplex 12 mm.

Zdroj: vlastní

Ke stavbě překážek a skateparků Mystic constuctions jsou využívány ekologické materiály a nejnovější technologie. Kovové povrchy překážek formátují do požadovaného tvaru plazmou a povrch je natřen antikorozi barvou. Další možností opracování je zinkování, toto se týká kovových konstrukcí. Dřevěný materiál se tlakově napouští ochrannými prostředky a složení betonu se dělá odolné mrazuvzdornosti a povětrnostním vlivům.

8.4.1. Parky postavené firmou Mystic construction

Obrázek 15. Skatepark Štvanice

Zdroj: www.mysticconstructions.cz/skateparky-v-cechach

Obrázek 16. Skatepark Říčany

Zdroj: www.mysticconstructions.cz/skateparky-v-cechach

9. Finanční prostředky ve FBMX

9.1. Definice sponzoringu

Sponzorování (sponzoring) představuje významný specifický prostředek k zabezpečení dodatečných finančních zdrojů, zejména kulturních, vědeckých, charitativních a dalších aktivit v různých sférách života společnosti. Z výše uvedeného je zřejmé, že v oblasti tělovýchovy, sportu a turistiky tělovýchovné jednoty a sportovní kluby se snaží tímto způsobem získat dostatečné množství finančních prostředků pro svou činnost. V současné době stále více ustupují altruistické důvody propůjčování finančních prostředků a na významu nabývají důvody propagační a ekonomické, zvláště pak v oblasti vrcholového sportu.

9.1.1. Sponzorování jednotlivých sportovců

Tato forma je nejvíce rozšířena ve vrcholovém sportu. Osobnosti sportovců jsou zároveň gestory kvality a úspěchů aktuálních výrobků či služeb podnikatele, resp. podniku. Sponzorská smlouva (při uzavření s jednotlivcem smlouva o reklamě) obsahuje vedle práva provádět reklamu za pomoci vyobrazení sportovce na svých produktech většinou i jiná opatření na podporu prodeje např. autogramiády, akce pro spotřebitele, hry o zisk, předvádění výrobků apod. Sportovec dostává na druhé straně vedle finanční podpory často i další materiální pomoc jako sportovní oblečení, náčiní nebo vozidlo atd.

9.1.2. Sponzorování sportovních týmů

Tato forma se také hojně objevuje i ve výkonnostním sportu a sportu pro všechny. Sponzor poskytuje zejména finance, sportovní vybavení, ubytovací služby, dopravu, automobily. Sponzorovaný tým nabízí především reklamu na dresu, reklamu prostřednictvím inzerátů, opatření na podporu prodeje – autogramiády apod. jako u jednotlivého sportovce.

9.1.3. Sponzorování sportovních akcí

U tohoto typu sponzorování výrazně stoupají možnosti, které lze nabídnout sponzorovi: zejména je využívána plejáda reklamních možností od programového sešitu, vstupenek, reklamy o přestávkách až po uvádění titulu „hlavní sponzor“ akce. Návrhy všech proti výkonů ze strany uchazeče o sponzorování bývají obvykle konkretizovány a doloženy v tzv. „sponzorských balíčcích, o kterých bude zmínka později.

9.1.4. Sponzorování sportovních klubů

Tato forma nabízí nejširší možnosti z hlediska činností, které lze nabídnout sponzorovi. Tím, že např. sportovní klub disponuje jak sportovci, sportovními družstvy, svými profesionálními odděleními, pořádá sportovní akce atd., jde širka nabízených proti výkonů do velkého rozmezí. V první řadě může klub nabídnout produkty, které vznikají prostřednictvím jeho sportovní činnosti: nabídky různých tělovýchovných služeb, sportovních akcí, rozličné druhy činností (rehabilitace), a zvláštní akce (soustředění). Dále pak je třeba vyjasnit, jaké má další nabídky, které se nevztahují přímo ke sportu – např. zprostředkovatelské služby, ubytovací služby atd.

9.2. Finanční analýza

Hlavním úkolem finanční analýzy, je komplexní posouzení současné finanční a ekonomické situace společnosti. Zdrojem informací pro její sestavení jsou účetní výkazy. Pro zjišťování finanční situace podniku se řídíme zjištěním peněžních toků. Čímž je myšleno zjištění příjmů a výdajů podniku (Helena Jáčová, Martina Prskavcová, citováno 29. 11. 2012).

9.3. Ekonomický pohled

Ekonomická situace nebude ve sportech jako je právě FBMX nikdy stabilní. Každá následující sezóna obsahuje jiné ekonomické podmínky. Veliký problém je, že to není

sport podporován a sledován masou diváků, jako je fotbal, či hokej. Peněžní podpora přichází od sponzorů, jezdců a přátel tohoto sportu. Z pohledu sportovce je to velice jednoduché, buď si získat sponzora, nebo provozovat tento sport na vlastní náklady. Provoz kola a objížďení všech sportovní akcí je opravdu finančně náročné, proto se každý sportovec snaží co nejdříve prosadit a dostat se pod křídla určité značky.

Pokud se jezdec rozhodne jet na závody, musí být kvalitně připraveny a hlavně finančně podpořeny. Každou větší akci je nutno sponzorovat, jelikož by to pořadatelé z vlastních finančních prostředků nebyli schopni pokrýt. Nejčastěji se nabízí možnost sponzoringu obcí, či měst, ve kterých se sportovní akce pořádá. Za druhé je nutno získat firmu, která se stane generálním sponzorem, aby bylo možné také akci správně pojmenovat. Nejčastějšími známými sponzory ve FBMX v České Republice bývají (Redbull, Bmx – street, AGANG, 34R, Freeride, Vehicel clothes, Tbb – bikes). Tyto firmy vynakládají ročně stotisícové částky na podporu sportovních akcí. Jedná se o sponzorské dary jak věcné, tak samozřejmě finanční. Bez této podpory by nemohla vzniknout žádná z větších sportovních akcí. Dá se říci, že toto jednání pomáhá firmám se velice dobře zviditelnit, ale také to dělají z lásky ke sportu.

9.4. Reklama

Jedná se o jakýkoliv způsob placené formy neosobního představení a propagace zboží, služeb či myšlenek, zprostředkovaná zpravidla reklamní agenturou. Nejpoužívanější masová média jsou televize, rádio, noviny a časopisy (Jaroslava Dědková, Iveta Honzáková, citováno 30. 11. 2012).

9.5. Občanské sdružení

9.5.1. Co je občanské sdružení

Zpravidla se jedná o sdružení fyzických, nebo právnických osob za účelem dosahování a ochrany společného zájmu. Podmínkou je, že se jedná o nenáboženské, nepolitické a nepodnikatelské sdružení, které svojí činností nepopírá, nebo neomezuje

osobní, politická, nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ politické, nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení. Sdružení jsou právnickými osobami. Jejich členy mohou být jak fyzické osoby, tak i právnické osoby s výjimkou obcí. Zakládání a provoz občanského sdružení upravuje zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů.

9.5.2. Založení občanského sdružení

V podstatě jediné, čeho je třeba k založení občanského sdružení, je vytvoření přípravného výboru skládajícího se nejméně ze tří lidí. Alespoň jeden z nich musí být starší 18 let a následně je třeba sepsat stanovy. Důležité je, že občanská sdružení mohou zakládat také cizinci. To je rozdíl od politických stran a hnutí, která mohou zakládat pouze občané České republiky.

Když se tedy sepisuje návrh na registraci občanského sdružení, tak tento dokument musí obsahovat:

- podpisy členů přípravného výboru;
- jména, příjmení, data narození a bydliště těchto osob;
- označení toho člena výboru, který bude zmocněnec pro jednání;
- text stanov ve dvou vyhotoveních.

K registraci třeba přikládat stanovy občanského sdružení, které musí obsahovat:

- název sdružení;
- sídlo sdružení;
- cíl jeho činnosti;
- práva a povinnosti členů sdružení;
- orgány sdružení, způsob jejich ustanovení, určení jednatele;
- ustanovení o organizačních jednotkách;
- zásady hospodařením.

Zdroj: (Jiří Topinka, Jan Stanjura, citováno 20. 11. 2012)

10. Zhodnocení FBMX profesionálního jezdce

Anketa byla vytvořena s profesionálním jezdce Jakubem Bendou. Jakub je úzce spojen s halou ve Stráži pod Ralskem. Denně tam trénuje a udržovat provoz haly.

S Jakubem probíhala anketa o jeho dosavadní kariéře, o jeho úspěších a plánech do budoucna. Je mu 14 let a bydlí ve Stráži pod Ralskem. Na kole jezdí již 7 let. První kolo značky Minimotivator bylo pořízeno v roce 2005 a stálo 3.500 Kč. V začátcích Jakub hodně trénoval v libereckém a českolipském skateparku, kde trénoval spolu se svým bratrem Janem. Vždy je tam vozil jejich otec pan Benda a bralo mu to velkou spoustu času. Proto, když se postavil park v Novém Boru, bylo to mnohem jednodušší na dopravu a hlavně i levnější. Po seznámení s dalšími jezdci bylo panu Bendovi řečeno, že Jakub jezdí na velkém a hlavně těžkém kole. Tudíž byl hned následně pořízen nový rám značky S&M, který stál 12.000 Kč. Toto vše sponzorovali Jakubovi rodiče z rodinného rozpočtu.

S novým parkem v Novém Boru a s novým rámem se Jakubův talent začal mnohem lépe projevat a jezdecký progres rostl. Toto Jakub zmiňuje jako první zlom ve své kariéře. Druhý a ještě více důležitý zlom v kariéře nastal v roce 2010, kdy pan Benda zařídil výstavbu FBMX Vehicle haly. Zde nastal raketový start Jakubovi kariéry. Dnes za tímto jezdce stojí 5 značek, které ho podporují v jeho ježdění. Jsou to Vans, Protec, Redbull, Vehicle, AGANG. V Redbullu je Jakub zatím v takzvané přípravné skupině, která ho částečně podporuje.

Při profesionálním nasazení v roce 2012 by stála Jakuba sezóna skoro 140.000 Kč. Je důležité zmínit, že tuto položku hradili sponzoři. Díky tomu má prostor soustředit se pouze na ježdění a nemusí řešit finanční prostředky. V roce 2012 byl s Dušanem Antálíkem a Martinem Čapkem na měsíčním soustředění v USA. Zde navštívili jezdci nejznámější světové FBMX sportoviště ve Woodwardu. Byl to prý neuvěřitelný zážitek, který ho stál 100.000 Kč.

Pro zimní sezónu 2012/2013 má Jakub plánovanou přípravu v nově postaveném multifunkčním areálu. Právě zde bude moci trénovat na dirtových skocích, nýbrž pro příští rok se bude zaměřovat hlavně na dirtové závody.

11. Vehicle hala ve Stráži pod Ralskem

Jak bylo výše napsáno, hala je postavená firmou Parkpilot a funguje již 3 roky. Hala se nachází ve Stráži pod Ralskem, které svým počtem obyvatel a rozlohou patří mezi menší města Libereckého kraje. Stráž je od Liberce vzdálena více jak 30 km. Hala byla vyjednána jedním z občanů Stráže a to panem Janem Bendou. Pan Benda zařizoval halu od prvopočátku až po kompletní rekonstrukci. Nyní se o halu stará a je jednatelem občanského sdružení SK Ralsko Bike, které si halu od města pronajímá.

11.1. Počátek a jednání o BMX halu

První slovní dohoda proběhla na přelomu roku 2007/2008, kdy se pan Benda domluvil s vedením města na reálné postavení skateparku ve Stráži pod Ralskem. Ve chvíli, kdy město oficiálně přistoupilo na dohodu, že se postaví nové sportoviště, přišel pan Benda s připomínkou, že v ČR je již velký počet podobných sportovišť, ale žádné z nich není zabudované do kryté komplexní sportovní haly. V té době měl v záloze objekt, který se nacházel v centru města, v okolí panelových domů. Bohužel město s tímto návrhem nesouhlasilo a to z důvodu velice obydlené lokality. Tento návrh však zaujalo představenstvo města a panu Bendovi nabídlo starý opuštěný objekt po socialistické armádě na okraji města, který sloužil jako tělocvična pro vojáky. Po tomto jednání se oficiálně pan Benda dohodl s vedením města na rekonstrukci staré vojenské haly pro FBMX účely. Jedna z velice důležitých věcí byla ta, že se územní plán shodoval s budoucím plánem rekonstrukce. Jak totiž bylo napsáno, již dříve byl tento objekt pro sportovní účely.

11.2. Žádost o dotaci na výstavbu

Stráž pod Ralskem spadá do bývalé vojenské oblasti. Proto město již několikrát zažádalo na Ministerstvu pro místní rozvoj o dotaci na **Revitalizaci bývalých vojenských prostor**. Mohlo si dovolit zrekonstruovat veřejné prostranství (parksy, dětská hřiště), ale také pozemní komunikace, městské osvětlení, či chodníky. Díky těmto dotacím se město

opět pokusilo zažádat na Ministerstvu o finanční příspěvek na takto specifický účel. Hrubý projekt byl vyčíslen na 11 milionů korun českých.

Obrázek 17. Stav haly před rekonstrukcí

Zdroj: vlastní

Žádost byla zaslána na Ministerstvo na konci roku 2008. Byla schválena hned na poprvé v únoru roku 2009. Dotace byla přidělena ve výši 75% z částky na rekonstrukci a zbylých 25% zainventovalo do projektu město. Poté se vytvořil finanční plán, který byl vyčíslen na 11,7 milionů korun českých.

11.3. Rekonstrukce haly

Po rekonstrukci haly bylo vyhlášeno výběrové řízení. Každá přihlášená firma musela vytvořit vlastní projekt na rekonstrukci. Po výběru firmy v červnu 2009 začala veškerá práce podle plánovaného projektu a trvala 6 měsíců. Je velice důležité v ten samý rok, kdy je přidělena dotace, ji také vyčerpat. Bohužel při stavbě nové haly, se vyskytl problém s výškou stropu. Byl udělán nižší, než pan Benda očekával. Dodatečně vypracovaný projekt na zvýšení nosníků a celé střechy, byl vyčíslen na 1 milion korun českých. Střecha se nezvýšila, jelikož milion korun byl nad rámec rozpočtu.

Obrázek 18. Hala po dokončené rekonstrukci

Zdroj: vlastní

11.4. Založení sdružení SK Ralsko Bike

Po dokončení rekonstrukce haly se založilo občanského sdružení SK Ralsko Bike. Vznik byl 3. 11. 2009, předcházelo tomu sepsání stanov (viz. příloha), které byly zaslány na Ministerstvo pro místní rozvoj. Občanského sdružení bylo napoprvé schváleno. Sídlo klubu Ralsko Bike: Stráž pod Ralskem, Hornická 319 a IČO: 22830073. Poté pan Benda zažádal o živnostenský list, konkrétně o živnost volnou, kvůli občerstvení v hale.

Nyní bylo vše kompletně zařízeno a SK Ralsko Bike se mohlo přihlásit do výběrového řízení na provoz haly. Zde byl tento právnický subjekt přihlášen jako jediný, a tehdy záleželo pouze na dohodnutí vzájemně vyhovujících podmínek mezi městem a sportovním klubem.

11.4.1. Podmínky pronájmu

Podmínky pronájmu, které si SK Ralsko Bike vyjednalo s vedením města, byly následující:

- sportovní klub do této smlouvy vstoupí, pokud vnitřní FBMX park bude stavět firma Parkpilot;
- město bude pronajímat halu sportovnímu klubu za symbolickou 1 korunu českou ročně;

- město bude dotovat provoz haly 100.000 korunami českými ročně a co bude nad rámec této sumy, bude hradit sportovní klub.

11.4.2. Obsah volné živnosti

Obsahem volné živnosti jsou následující body:

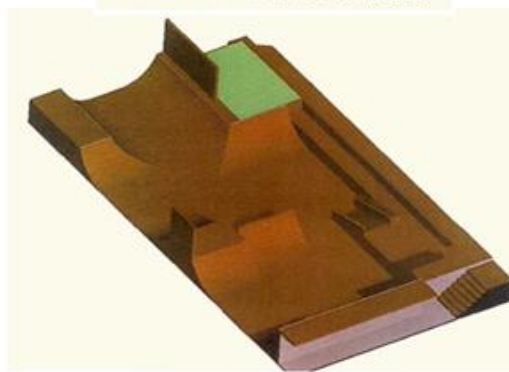
- zprostředkování obchodu a služeb;
- velkoobchod a maloobchod (na prodej balených potravin a nápojů);
- mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení včetně rektorské činnosti;
- provozování tělovýchovných zařízení.

11.5. Výstavba FBMX parku

Nyní byl vybrán subjekt, který se bude starat o nově zrekonstruovanou tělocvičnu. Město Stráž pod Ralskem, vyhlásilo výběrové řízení pro vybavení sportoviště. Přihlásilo 7 firem, z nichž 5, nemělo zkušenosti s FBMX. Zbylé dvě firmy byly Mystic a Parkpilot. Výstavba byla přidělena podniku Parkpilot.

Projekt, s kterým firma přišla, vycházel přesně na 1.475.600 korun českých, včetně DPH. Tuto celou sumu mělo hradit město. Stráž ale neotálela a dokázala si sehnat sponzora, který byl ochoten zaplatit 33,3% z celkové částky. Jednalo se o firmu, která rekonstruovala objekt a touto cestou ukázala vděčnost městu Stráž pod Ralskem.

Návrh č. 5 – monolitické prvky
Cena: 1.475.600,- Kč vč. DPH

Obrázek 19. Představený projekt od firmy Parkpilot

Zdroj: www.straz.cz/text-skatepark/

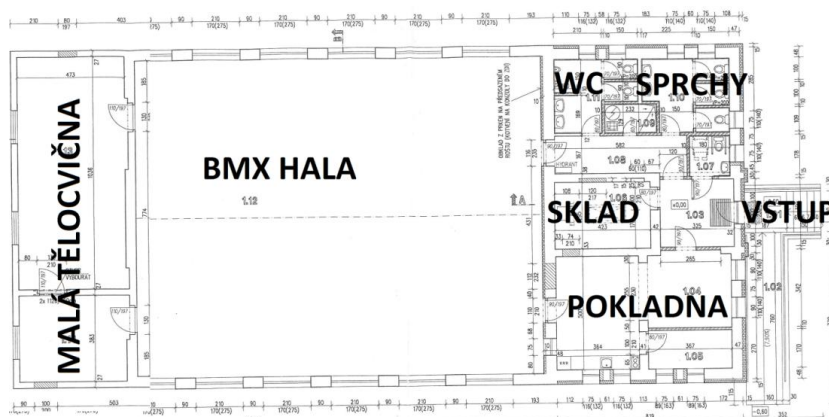
Toto celé řešení probíhalo na začátku prosince roku 2009 a oficiálně byla výstavba parku přidělena Parkpilotu 5. 1. 2010. Parkpilot si veškerý materiál a veškeré potřebné konstrukce připravil ve své výrobě ve Vamberku. Poté se vším arsenálem dorazil do haly, kde započala stavba celé konstrukce. Výsledné práce byla představena na oficiálním otevření haly 30. 1. 2010. Celková práce trvala firmě celých 25 dní. Park byl otevřen a také pokřtěn i rukou starostky města Stráž pod Ralskem paní Bc. Věry Reslové (www.straz.cz/text-skatepark/, citováno 23. 11. 2012).

11.6. Půdorys objektu

Objekt má své vlastní parkovací prostory pro jezdce a další uživatele haly, kteří přijedou autem. Když vejde do budovy, tak po levé straně je místnost, kde se platí vstupné. Když projde jezdec chodbou a dá se doprava, tak vstoupí do další podélné chodby, která má po pravé straně toalety, sprchu a na konci chodby je vstup do haly.

Hala zastává 1/2 celého objektu. Po celé pravé straně haly vede sezení, které slouží jako tribuna. U vchodu do haly je rozjezd do **foam pitu** (odstavec 8.1.1.) a do celého zbylého parku. Park je celo-dřevný včetně dřevěné podlahy. Jeho střed tvoří centrální překážky jako je funbox a spina. Najdeme zde několik bangů s grind bednou a nechybí ani minirampa.

A v neposlední řadě lze projít skrz halu podél foam pitu, kde se nachází menší tělocvična vybavená spinningovými koly a trampolínami.

Obrázek 20. Půdorys celého objektu

Zdroj: vlastní

11.7. Návštěvnost

11.7.1. FBMX hala

V ČR je velice proměnlivé počasí. Podle toho se odvíjí návštěvnost haly. Dle statistiky lze prohlásit, že v letním období je návštěvnost mnohokrát méně výrazná, než v zimním období. Leden, únor, březen, jsou nejvíce frekventované měsíce. Přes letní období je návštěvnost opravdu minimální, jelikož jsou po celé ČR rozlehlé a také kvalitní parky, jsou právě ty využívány za krásného počasí. S příchodem podzimu a proměnlivého počasí se opět zvyšuje křivka návštěvnosti v hale. Průměrná návštěvnost FBMX haly je 100 jezdců měsíčně.

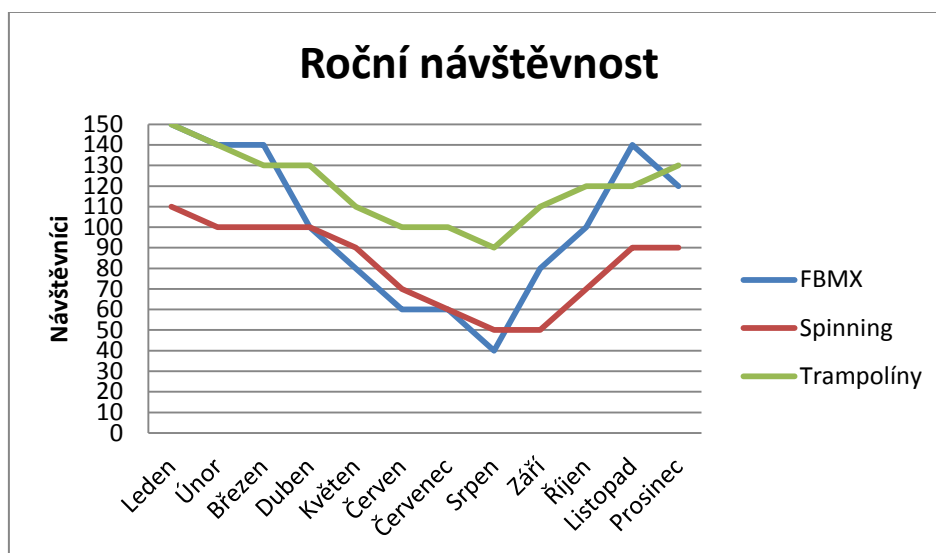
11.7.2. Malá tělocvična

Úplně stejný průběh můžeme říci u využívání malé tělocvičny. Zde se dá, ale přesněji dopočítat návštěvnost. Jelikož jsou jak ve spinningu, tak na trampolínách cvičenci

po deseti a týdně jsou 2 lekce spinningu a 3 lekce trampolín. Tím pádem průměrná měsíční návštěvnost na spinningu je 80 osob a na trampolínách 120 osob.

11.7.3. Frekvence návštěvnosti

Provoz haly a návštěvnost v ní, je velice citlivá na roční období a aktuální počasí. Data použitá v následujícím grafu jsou z knihy návštěv haly. Jsou zde zaneseny hodnoty ze všech sportů, které je možné v hale provozovat, tedy FBMX, spinning a trampolíny.

Obrázek 21. Hodnoty z knihy návštěv, zaneseny v grafu

Zdroj: vlastní

Jak z grafu vyplývá, nejčtetnějším ročním obdobím je zimní. Je to pravděpodobně z důvodu klesání možností provozovat aerobní sporty, jako cyklistika ve venkovním prostředí. Dalším možným důvodem mohou být různá novoroční sportovní předsevzetí a výčitky po Vánočních svátcích. Co se FBMX týče, důvodem největší návštěvnosti v zimním období, je nemožnost jezdit ve venkovních parcích. Největším nepřítelem je samozřejmě sníh. Ale překážky mohou být také velice namrzlé a jsou tím pádem velice nebezpečné. Proto je využívání haly v zimním období pro sportovce stěžejní. A jak dále

z grafu vyplývá, nejméně frekventované období jsou jarní, letní a podzimní. V těchto obdobích je možno většinu sportovních činností provozovat venku.

11.8. Ekonomický provoz haly

Výše bylo zmíněno, že SK Ralsko Bike dostává na provoz haly od města 100.000 korun českých každý rok. Toto zhruba pokrývá veškeré výdaje spojené s provozem haly. Do nynějška měl sportovní klub od města vzatý bezúročný úvěr, kterým sportovní klub zaplatil vybavení spinningových kol a trampolín. Výše úvěru byla 130.000 korun českých a podařilo se ho již splatit. Na počátku byl klub tedy v neustálé ztrátě, ale nyní konečně začal být ziskový. Dalšími přínosy do rozpočtu jsou zisky z občerstvení, sloužící, jako doplnění servisu jezdcům a veřejnosti. Podstatným přínosem pro klub je právě vstup od jezdců a veřejnosti.

Tabulka 5: částka v Kč za jednorázový vstup

Sport	Cena
FBMX	70 Kč na celý den
Spinning	60 Kč za hodinovou lekci
Trampolíny	60 Kč za hodinovou lekci

Zdroj: vlastní

Průměrná návštěvnost v BMX hale je 100 jezdců měsíčně. Lekce spinningu je 2 x týdně s účastí deseti sportovců. Lekce trampolín je 3 x týdně s účastí deseti sportovců. A občerstvení, které je u pokladny má měsíční zisk 2000 Kč.

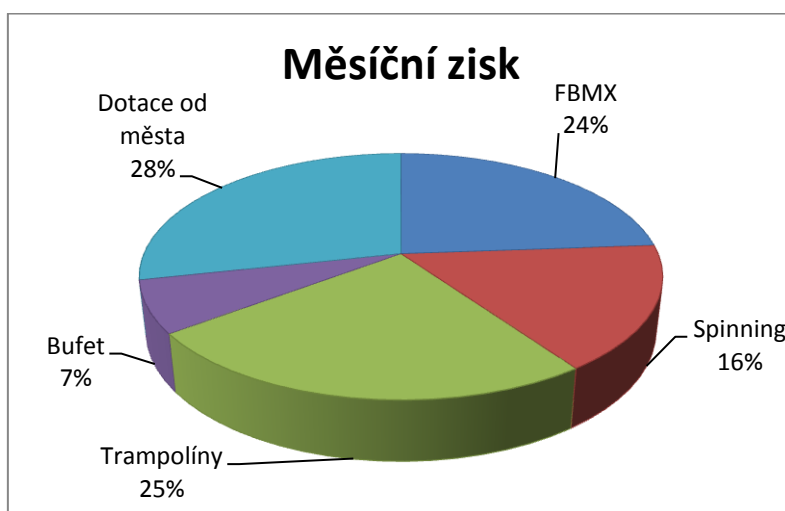
11.8.1. Měsíční zisk

Zisk, který hala měsíčně generuje je rozepsaný v následující tabulce.

Tabulka 6: měsíční zisk z aktivit haly

Činnost generující zisk	Návštěvnost	Vstupné	Zisk v Kč
FBMX	100	70	7.000 Kč
Spinning	80	60	4.800 Kč
Trampolíny	120	60	7.200 Kč
Občerstvení	X	X	2.000 Kč
Dotace od města	X	X	8.333 Kč
Celkem v Kč	X	X	29.333 Kč

Zdroj: vlastní

Obrázek 22. Zisk haly zanesen v grafu

Zdroj: vlastní

11.8.2. Měsíční výdaje

Hala má měsíční výdaje velice přesně definované. Jelikož výdaje za energii nepřekročí částku 100.000 Kč, lze tedy vypočítat energie na měsíc. V roce 2011 byly roční výdaje sečteny na 98.000 Kč.

Tabulka 7: měsíční výdaje na provoz haly

Typ výdajů	Částka
Lektor	3.000 Kč
Brigádník	3.000 Kč
Energie	8.167 Kč

Zdroj: vlastní

Obrázek 23. Měsíční výdaje haly zaneseny v grafu

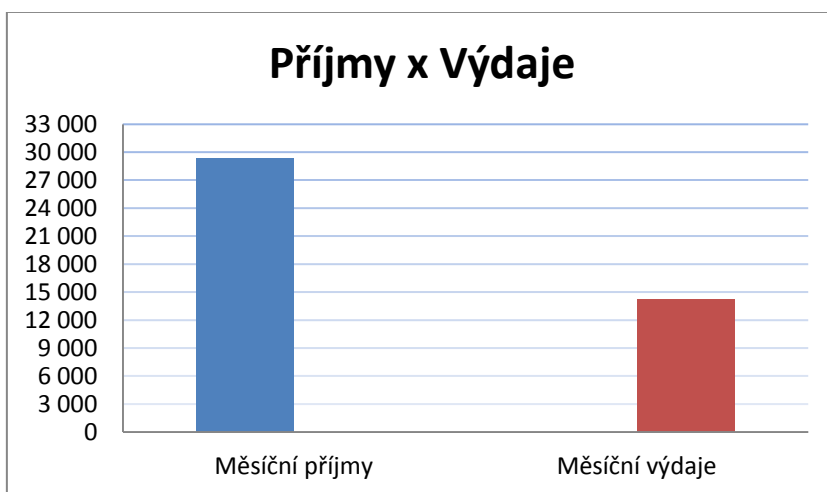
Zdroj: vlastní

Hala nemá výdaje na reklamu, jelikož se to starají hlavně značky, které ji zastřešují. Hlavními sponzory haly jsou Vehicle, Parkpilot a Stráž pod Ralskem. Hlavní reklamu tvoří pořádané sportovní akce. Po vydařené akci, se výsledky, videa a fotky dále rozebírají na

internetu a v časopisech. Reklama pro Vehicle halu je již její samotná kvalita. Díky těmto přednostem o ní ví každý v ČR a mnoho jezdců i ze zahraničí.

11.8.3. Příjmy x Výdaje

Z předešlých grafů je možné vidět, že hala je měsíčně zisková. V době, kdy si SK Ralsko Bike půjčilo od města bezúročnou půjčku na 80.000 Kč, tento generovaný zisk pomáhal dluh umořovat. Letos se sportovní klub zbavil veškerých závazků. Pro lepší přehlednost jsou údaje zisků a výdajů přeneseny do tohoto sloupcového grafu.

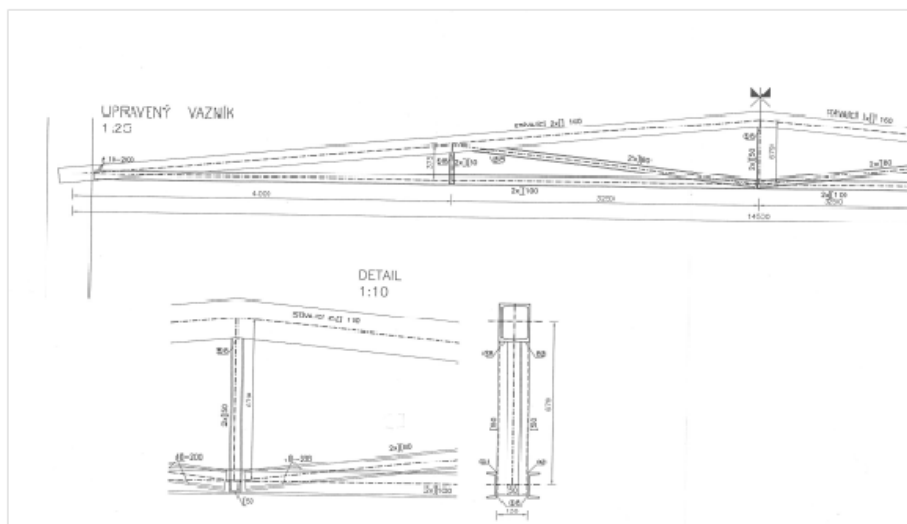
Obrázek 24. Porovnání příjmů a výdajů za měsíc

Zdroj: vlastní

Činnost SK Ralsko Bike je zisková a ubírá se správným směrem. Zisk činí 15.166 Kč měsíčně. Tyto prostředky jsou dále využívány k udržování haly, jejího vybavení a okolních zařízení. A zbylé, naspořené prostředky jsou dále využívány na větší rekonstrukce. Konkrétně výstavba dirtového sportoviště nebo zvýšení stropních nosníků v kritických místech.

11.9. Plánované zvýšení střešních nosníků

Po následné dohodě se statikem nebude zapotřebí zvyšovat střechu. Rekonstrukce proběhne zvýšením nosníků v místech, kde se může sportovec zranit. Naplánováno je to tak, že v těchto kritických místech budou nosníky zvýšeny až o 1,5 metru. Jedná se o rohový největší rádius a tréninkový foam pit. Cena na této rekonstrukce bude 150.000 Kč. A tuto částku uhradí SK Ralsko Bike.

Obrázek 24. Zvýšení střešních nosníků, grafický náčrt od statika

Zdroj: vlastní

11.10. Dirtový areál u haly

U starého vojenského objektu již dříve stály hliněné skoky. Stavěl je pan Benda pro trénování svým synům. Kluci vzali do ruky rýče a postavili si první dirty ve tvaru lavic. Mladší syn čtrnáctiletý Jakub se často účastnil i dirtových závodů a postupem času zjistil, že právě touto cestou by se rád v budoucnu vydal.

Proto pan Benda oslovil známého jezdce a jednatele firmy Dirty – parks, pana Tomáše Kudrnáče. Společnost se zabývá výstavbou a údržbou BMX a MTB parků. Společně prokonzultovali výstavbu dirtových skoků v novém sportovišti. Zkonstatovali, že se projekt bude týkat několik tras rozdělených podle náročnosti. Na výstavbě se podíleli jezdci, jako Dušan Antalík, Tomáš Čapek a další. Tento velký projekt byl uskutečněn na jaře roku 2011.

Obrázek 25. Dirtové skoky, postavené firmou Tomáše Kudra

Zdroj: www.dirty-parks.cz/projekty/straz-pod-ralskem/

11.10.1. MČR v DIRTU

V roce 2012 přesněji 18. 8. se konal druhý ročník Mistrovství České republiky v disciplíně dirt. Závod byl v sérii XCUP, tím pádem byl za podpory asociace a sponzorů spojených s ní. Závodníci byli rozděleni na dvě úrovně a to Experts a Masters. Tato akce se odehrála za velice příznivého, slunečného počasí a obešla se bez vážného zranění.

Výsledky skupiny **Experts:**

1. Honza Benda
2. Honza Hanzlík
3. Martin Balšán
4. Honza Kos
5. Lukáš Tvrdý

Výsledky skupiny **Masters:**

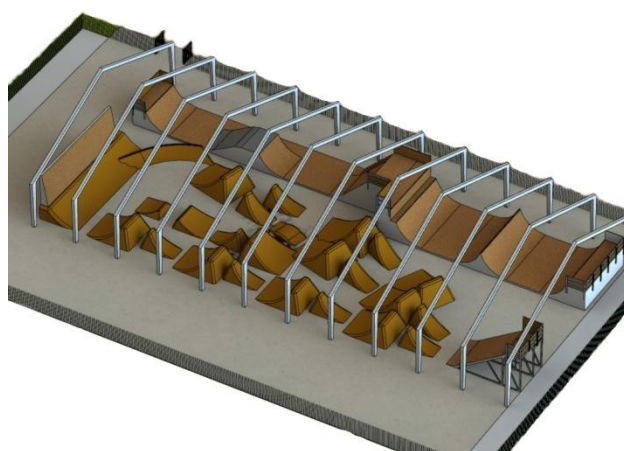
1. Dušan Antalík
2. Martin Čapek
3. Tomáš Kudrnáč
4. Zdeněk Pešek
5. Filip Mrázek

11.11. Výstavba Multifunkčního volnočasového areálu

Pan Benda přišel s nápadem, jakým způsobem lze vytvořit venkovní sportoviště s dětským hřištěm a posilovnou pro seniory. Zde se opět jedná o areál zaměřený na FBMX.

Pan Benda s paní starostkou přesvědčili vedení města a občany k vytvoření a zainvestování tohoto nového areálu. Projekt byl nazván multifunkčním volnočasovým areálem.

Dirt disciplína je u nás velice rozvinutá a máme veliké množství kvalitních jezdců. Akorát sportovci mohou trénovat pouze za dobrého počasí a v zimě nemohou jezdit skoro vůbec. Proto se pan Benda rozhodl pomoci i této disciplíně a byl to pádný argument, proč byly použity další finanční prostředky do FBMX. Dalším argumentem pro tento projekt byly prostory pro veřejnost.

Obrázek 26. Graficky vytvořený projekt multifunkčního areálu

Zdroj: www.checktrails.com

11.11.1. Získání finančních prostředků

Jedná se o ten samý případ, jaký byl u haly. Areál stojí v místech po vojácích a tak opět Ministerstvo pro místní rozvoj mohlo poskytnout dotaci. Jednalo se o **revitalizaci bývalých vojenských prostor**. Pro výstavbu, takto zastřešeného areálu bylo třeba sehnat 10.000.000 Kč. Ministerstvo opět poskytlo 75% finanční pomoc a zbylých 25% zainventovalo město Stráž pod Ralskem. Dotace byla přidělena letos roku 2012 a do konce roku také musela být postavena. Proto se začalo stavět začátkem října a vše se do prosince stihlo postavit (www.checktrails.com/archives/1464, citováno 2. 12. 2012).

11.11.2. Informace o areálu

Velikost zakryté plochy je 50 x 25 m. Výška na okraji střechy je 5 m a uprostřed 10 m. Cena celého areálu je 10.000.000 Kč. Na dirtové skoky bylo přivezeno 30 velkých tater. Funbox a minirampa se spinnou byla postavena firmou Parkpilot. Stavitel dirtvých tratí byl opět Tomáš Kudrnáč.

Zde je přesný výčet věcí, které bude areál obsahovat:

- 3 tratě dirtových skoků;
- minirampu se spinnou;
- tréninkový resi funbox;
- dětské hřiště, prolézačky a posilovnu pro seniory

Obrázek 27. Reálný záběr z výstavby nového areálu

www.checktrails.com/archives/1464

Bohužel nezbyly prostředky na večerní osvětlení. O tuto záležitost se postarat SK Ralsko Bike. Vstupné do tohoto areálu bude stejné, jako v hale. Jezdec si zaplatí vstup a má možnost po celý den využívat všechny BMX prostory.

11.12. Shrnutí

Vehicle hala je sportoviště, které je v ČR ojedinělé. Bylo vytvořeno za pomoci vedení města Stráže pod Ralskem, dotace od evropské unie a pana Bendy. Ten s celým nápadem přišel a dopomohl to dotáhnout do zdárného konce. Je postavena na bývalém vojenském území, díky tomu bylo možno využít dotace na revitalizaci bývalých vojenských prostor. Hala byla dostavena za 6 měsíců v roce 2010. Dále byl vystavěn vnitřní park od firmy Parkpilot za pouhých 30 dní. Otevření proběhlo 30. 1. 2010. Na vybavení si půjčilo sdružení Sk Ralsko Bike od města, jako bezúročnou půjčku. Půjčka byla splacena za necelé 2 roky a nyní jsou všechny dluhy vyrovnány a hala generuje čistý roční zisk.

Díky zkušenostem jezdců a pana Bendy se začaly stavět také dirtové skoky. Nyní se vedle haly nachází kvalitní dirtoviště, na kterém se jezdí každoroční republikové závody. Díky možnostem, které nabízely bývalé vojenské prostory, se pan Benda rozhodl sportovní areál ještě rozšířit. Byl navržen projekt, který byl nazván multifunkčním areálem. Tento areál obsahuje zastřešené prostory. Obsahují 3 dirtové lajny, dětské hřiště a posilovnu pro seniory. Tento projekt musel být postaven do konce roku 2012.

12. Závěr

Bakalářská práce se zabývá analýzou historie sportu freestyle bike motocross. Dále rozdělením disciplín, vývojem komponentů a prezentací kvalitních sportovišť. Jsou zohledněny podmínky jezdců v ČR pro trénování i v nepříznivém počasí a zimním období. Prací bylo zjištěno, že podmínky nejsou nejpříznivější a mnoho jezdců musí vážit daleké cesty, pro kvalitní trénink. Podmínky se ale každým rokem zlepšují a tím pádem i možnost většího progresu jezdeckých zkušeností.

Dobrym příkladem je stavba Vehicle haly ve Stráži pod Ralskem v roce 2010. Toto sportoviště umožnilo jezdcům trénovat celoročně v kvalitních podmínkách. Práce se nadále zabývá analýzou a rekonstrukcí haly. Následně výstavbou skateparku v hale a dalších sportovních aktivit, tedy spinningu a trampolín. Je vytvořen kompletní přehled postupů a náležitostí pro zvládnutí takového projektu. Dále je zachycen celkový projekt a proces rekonstrukce až do konečné fáze. Sportovní klub, který řídí Vehicle halu se jmenuje Ralsko Bike, jednatelem je pan Jan Benda.

Celkový areál včetně Vehicle haly byl vystavěn za 23,2 miliónů korun a poslední dostavba proběhla na konci roku 2012. Vše bylo dotováno ministerstvem pro místní rozvoj z 75% a zbylých 25% dotovalo město Stráž pod Ralskem. V současnosti nemá sportovní klub žádné finanční závazky. Za stavu, kdy nebyl dostavěn multifunkční volnočasový areál, samostatná Vehicle hala generovala stabilně zisk. Bylo to z provozu skateparku, dirtového areálu, spinningu a trampolín. Po dostavění multifukčního areálu očekává sportovní klub zvýšení návštěvnosti o 20%. Pravděpodobně bude třeba najmout dalšího brigádníka pro údržbu areálu a tím se klubu sníží měsíčně zisk o další 3.000 Kč. Z celkového pohledu je provoz velice dobře řízen a získané finanční prostředky jsou akumulovány pro budoucí rekonstrukce a údržby.

Mladý jezdec by měl po přečtení této práce porozumět historii, začátkům a všem výrazům spojeným s FBMX. Dále by se začátečníci měli dozvědět, které závody mohou v průběhu roku navštívit a kde mohou kvalitně trénovat. Profesionálním jezdcům teoretická část nic nového neprozradí, ale měli by pro ně být důležité shromážděné informace ohledně Vehicle haly. Jelikož můžou sloužit jako metodika pro získání

kvalitnějšího sportoviště. Pokud se někdo rozhodne získat nový skatepark, zde jsou všechny potřebné informace, jak toho lze dosáhnout. Pro veřejnost by měla práce být představením sportu s velkým potenciálem do budoucna. Každá kniha, či článek psaná o této komunitě a jezdcích pomáhá veřejnost informovat více do hloubky a zvyšuje úroveň tohoto sportu. A nemusí to trvat dlouho, kdy budou sportovci FBMX součástí české olympijské reprezentace.

13. Seznam použité literatura

AGANG.EU. *Nové komponenty* [online] 2009 [cit. 4. 11. 2012]. Dostupné z: <http://www.agang.eu/cz/blog.htm>.

ALTER J. M. 1998. *Strečink*, Praha: Grada publishing, 218 s. ISBN 80-7169-763-X

BERAN M. *Historie Freestyle BMX*, [online]. 1. 2. 2012 [cit. 15. 10. 2012]. Dostupné z: <http://www.berry-bike.com/o-mne.htm>.

BIKEHALLCONTEST.COM. *Závody v Trutnově*. [online] 2008 [cit. 27. 11. 2012]. Dostupné z: www.bikehallcontest.com.

BMXCHYTRAK.COM. *Internetová FBMX doména..* [online] 2001 [cit. 22. 11. 2012]. Dostupné z: www.bmxchytrak.com.

ČÁSLAVOVÁ E. 1997. *Management v tělesné výchově a sportu*. Praha: Karolinum, 51 s. ISBN 80-7184-066-1.

DĚDKOVÁ J. HONZÁKOVÁ I. 2005. *Základy marketingu*. Liberec: TU v Liberci, 202 s. ISBN 80-7083-908-2.

DOVALIL J., CHOUTKA M. 1991. *Sportovní trénink*. Praha: Olympia, 333 s. ISBN 80-7033-099-6.

DRESSLER P. 2002. *Škola kola*, Praha: Computer press, 120 s. ISBN 80-7226-829-5.

DRESSLER P. 2003. *Encyklopedie*, Praha: Computer press, 168 s. ISBN 80-722-6982-8.

ESPN.GO.COM. *X-Games*. [online]. 2012 [cit. 28. 11. 2012]. Dostupné z: www.espn.go.com/action/.

FEIFER K. *Komponenty Freestyle BMX kol*, [online]. 2011 [cit. 2. 11. 2012]. Dostupné z: www.34r.cz/products.

HAROBIKES.COM. *Historie*. [online]. 2012 [cit. 30. 10. 2012]. Dostupné z: <http://www.harobikes.com/history/>.

HRUŠKA R. *Dirtbiker*. 2010, roč. 10, č. 61, s. 12 – 16. ISSN 1803-5744.

JÁČOVÁ H., PRSKAVCOVÁ M. 2008. *Finanční řízení podniku*. Liberec: TU v Liberci, 122 s. ISBN 978-80-7372-424-5.

KOLAZWEBU.CZ. *Správný výběr velikosti kola*. [online] 3. 12. 2012 [cit. 10. 11. 2012]. Dostupné z: <http://www.kolazwebu.cz/domain/kolazwebu/files/rady/rady-k-vyberu-kola.pdf>.

MEYER H., RÖGNER T. 2009. *Bike dokonalá jízda v terénu*. Praha: Grada publishing, 128 s. ISBN 247-80-247-2776-9.

MONSTERENERGY.COM. *Týmový jezdec Ondra Šláz*. [online] 2012 [cit. 21. 11. 2012]. Dostupné z: <http://www.monsterenergy.com/cz/cs/athletes/>.

SUPERBMX.CZ. *Počátky FBMX ve světě*, [online]. 2010 [cit. 16. 10. 2012]. Dostupné z: <http://www.superbmx.cz/historie/>

ŠAFRÁNEK J. 2000. *Kolo pro děti i jejich rodiče*. Praha: Portál, 216 s. ISBN 80-7178-438-9.

TBB-BIKE.CZ. *Jak vybrat správně FBMX kolo*, [online]. 2004 [cit. 6. 11. 2012]. Dostupné z: <http://www.tbb-bike.cz/jak-na-to/jak-vybrat-freestyle-bmx-kolo/7>.

TOPINKA J., STANJURA J. 2001. *Občanská sdružení ve sportu*. Praha: Olympia, 264 s. ISBN 80-7033-223-9.

14. Přílohy

14.1. Stanovy SK Ralsko Bikes

STANOVY SPORTOVNÍHO KLUBU

SK RALSKO BIKE

Registrace provedena	2. 11. 2009
dnem:	
pod č.:	K11-1/44 290/09-R
č. o.:	228.30.073

I. Základní ustanovení

Sportovní klub RALSKO BIKE (dále jen SK), je dobrovolným sdružením občanské společnosti provozujícím tělovýchovu, sport, osvětovou a hospodářskou činnost. V SK se sdružují zájmové skupiny. Sdružovat v nich se mohou také jednotlivci bez členského vztahu k oddílu.

SK byl založen: dne: 20. 10. 2009

pod názvem: SK RALSKO BIKE

se sídlem: Hornická 319, Stráž pod Ralskem, 471 27

II. Poslání a cíle

Základním posláním SK RALSKO BIKE je:

- organizovat volno časové aktivity dětí, mládeže i dospělých se zaměřením na jízdu freestyle BMX (FBMX) kolech
- podporovat ježdění na MTB kolech, skateboardech, koloběžkách a in-line bruslích
- pro uskutečnění výše uvedených cílů si od města Stráže p.Ral. pronajmout a provozovat nově budovaný skatepark
- organizovat a pořádat setkání a závody ve výše uvedených činnostech
- prezentovat vlastní činnost prostřednictvím médií
- spolupracovat s jinými oddíly a organizacemi
- pravidelně vyhodnocovat projekty vlastního působení

III. Orgány klubu

Nejvyšším orgánem SK je valná hromada složená ze všech členů SK. Schůze valné hromady se konají nejméně jednou za rok. Pokud o její svolání požádá 1/3 členů SK, popř. výkonný výbor, koná se nejpozději do 1 měsíce od doručení takového podnětu.

Valná hromada zejména:

- rozhoduje o vzniku a zániku SK (v případě zániku i o majetkovém vypořádání)
- rozhoduje o sídlu a symbolice SK
- rozhoduje o přijetí a změnách stanov SK
- volí výkonný výbor a revizní komisi
- rozhoduje o rozpuštění oddílu (odboru) nebo organizace v případě, že jejich činnost je v rozporu se zákonem (zejména zákon č.83/1990 Sb., o sdružování občanů)
- schvaluje a projednává zprávu o hospodaření a majetku SK, schvaluje rozpočet výkonného výboru
- stanoví hlavní směry činnosti SK pro příští období

- c) uplatňovat své vlastní názory, návrhy i kritiku a to podle povahy buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce oddílu či odboru v orgánech SK
- d) účastnit se jednání orgánů SK, jedná-li se o jeho činnost, nebo chování
- e) volit a být volen od 18-ti let věku do všech volených orgánů SK

Základními povinnostmi člena jsou:

- a) dodržovat stanovy klubu, interní předpisy a základní etické a mravní normy sportovce
- b) plnit usnesení a rozhodnutí orgánů SK
- c) šetřit, chránit a zvelebovat majetek, který slouží SK k zabezpečení jeho činnosti, jako i usilovat o jeho dobré jméno
- d) řádně a včas platit členskou příspěvky, jakož i jiné poplatky související s jeho členstvím a činností v SK, pokud o tom příslušný orgán podle stanov rozhodl
- e) řádně plnit funkce a úkoly, jimiž byl člen pověřen

Členství zaniká:

- a) vystoupením
- b) vyškrcnutím pro neplnění základních povinností
- c) vyloučením pro závažné provinění neslučitelné s členstvím
- d) úmrtím člena, či zánikem SK (dobrovolným rozpuštěním, sloučením s jiným sdružením, nebo pravomocným rozhodnutím ministerstva o jeho rozpuštění)

O opatřeních podle bodu b) a c) rozhoduje výkonný výbor. Člen má právo se odvolat k valné hromadě, která rozhodne s konečnou platností. Odvolání má odkladný účinek.

V. Majetek a hospodaření klubu

Zdrojem majetku jsou zejména:

- a) příspěvky členů
- b) příjmy z tělovýchovné, kulturní a společenské činnosti
- c) příjmy z vlastní hospodářské činnosti
- d) příspěvky a dotace od sportovních svazů
- e) státní příspěvky, dotace od ČSTV a jiných organizací a osob
- f) majetek převedený do vlastnictví jinou organizací apod.

Majetek SK je ve vlastnictví SK jako celku. O převodech práva k hospodaření i k jeho nabývání a prožívání a o všech dalších dispozicích s ním rozhodne výkonný výbor.

Kromě majetku, ke kterému má SK vlastnické právo, může hospodařit s národním nebo jiným majetkem, k němuž má zřízeno právo hospodaření. Hospodaření s takovým majetkem se řídí obecně závaznými právními předpisy.

Hospodaření s majetkem SK upraví valná hromada přijetím zásad pro hospodaření s majetkem, ve kterých rovněž stanoví podmínky ostrahy majetku SK a ostatního majetku.

Vlastní hospodářská činnost SK se řídí zásadami, schválenými valnou hromadou. Tyto zásady rovněž upraví postup SK při jejím případném vstupu do akciové společnosti, společeného podniku apod. Příjmy plynoucí z hospodářské činnosti rozděluje valná hromada s přihlédnutím k potřebám a zájmům SK.

Jménem SK vystupuje předseda nebo tajemník nebo jiný jimi pověřený člen výkonného výboru.

VI. Závěrečné ustanovení

Tyto stanovy nabývají účinností dnem registrace.

V Stráži pod Ralskem dne: 20. 10. 2009

Jan Benda

Zdeněk Čerman

Radim Věchet

14.2. Anketa s Jakubem Bendou

Anketa byla vytvořena ve Stráži pod Ralskem dne 24. 10. 2012, s profesionálním sportovcem Jakubem Bendou. Celý rozhovor byl za přítomnosti otce Jakuba a bratra Jana. Rozhovor proběhl přímo ve sportovní FBMX hale.

Dobrý den Jakube, jestli můžete, představte se a povězte o sobě pár informací.

Dobrý den jmenuji se Jakub Benda, je mi 14 let a bydlím ve Stáži pod Ralskem. Na kole jezdím už 7 let. Ze začátku jsem se zajímal o motokros, ale kamarád si pořídil FBMX kolo a v tu chvíli jsem pochopil, že mě to táhne ke kolu.

Kdy jste dostal své první kolo a kolik stálo?

Ještě v roce 2005 mi rodiče pořídili mé první kolo. Bylo značky Minimotivator ve žluté barvě a stálo 3.500 Kč.

Jaké byly Vaše začátky ježdění?

No taťka mě a brácha vozil často do parku v České Lípě a Liberci, kde jsme trénovali a poznávali další jezdce. Můj první závod byla Českolipská přilba, a jak již z názvu vyplývá, jelo se to v České Lípě. Tady jsem pouze poznával atmosféru závodů. Poté se zjistilo, že je na mě kolo těžké a kupovali jsme jiný rám značky Unit. Ten mi vydržel rok a potom prasknul. V tu dobu se zjistilo, že velikost kola je na mě veliká a tak taťka objednal rám S&M. Rám byl velikosti 18“TT a stál 12.000 Kč.

12.000 Kč? Kdo to platil?

No všechno platili rodiče. Já ale nejezdím sám, ještě semnou jezdí brácha a ten taky začal ve stejnou dobu jako já. Takže měli rodiče dvojnásobné výdaje. Za co jim chci opravdu moc poděkovat.

Kdy jste jel své první závody?

Mé první závody byly v Novém Bydžově. Spíše jsem si projel park, ale byl skvělé, první veliký zážitek. Vyhrál jsem tam cenu za nejmladšího jezdce. Byly to krásné hodinky, které mi hned spadly a přestaly fungovat.

Kde vidíte hlavní zlom ve své kariéře?

Zlomem v kariéře vidím změnu rámu na velikost 18“TT a postavení skateparku v Novém Boru. Měli jsme to blízko od Stráže a park je velice dobrý, takže jsem trénoval na kvalitních překážkách. Dalším zlomem bylo postavení Vehicle haly u nás ve Stráži v roce 2010. Od té doby jsem mohl trénovat i přes zimu a na jaře roku 2011 jsem na sobě cítil obrovský jezdecký posun oproti ostatním.

Podporují Vás v ježdění nějaké značky?

Ano podporují. V roce 2009 mě začala podporovat firma Vehicle, která mi začala dodávat oblečení. Do nynějšíka mě podporují a k tomu přibyli i další firmy. Nyní mě podporují tyto společnosti: Vans, Protec, Redbull, Vehicle, A-GANG. V Redbullu. V Redbullu jsem v takzvané přípravce, kde mě částečně podporují, ale ještě to není úplně. A u značky A-GANG jsem testovacím jezdce.

Počítal jste někdy, kolik Vás stojí ročně tento sport?

Popravdě úplně ne, ale dá se to lehce dopočítat. První a nejdůležitější položka je kolo. Do něho se ročně může zainventovat až 35.000 Kč. Dále je důležité oblečení, které by mě mohlo přibližně za rok přijít na 30.000 Kč. A poslední a také důležitou položkou je cestování. Jelikož pro kvalitní tréninky je nutné často jezdit trénovat i do zahraničí, vyjde mě to asi na 70.000 Kč. Celkem je možné při mém sportovním nasazení za sezónu utratit 140.000 Kč. Takže bez sponzorů a rodičů by to opravdu nešlo.

Jakým směrem Vás to ve FBMX táhne?

Hrozně mě vždy bavil street. Proto je pro mě hala skvělé místo na trénování v létě i zimě. Nyní jsem se ale vydal jinou cestou. Začal jsem naplno jezdit disciplínu Dirt, které je skvělá a pro mne v ní vidím budoucnost.

Takže jezdíte i dirtové závody?

No jasně. Letos jsem dokonce byl ve Francii, kde jsem skončil ve skupině Experts na třetím místě. Také jsem letos jel závody v Jičíně Vans Dirt&Roll, kde byla opravdu dirtová špička a zde jsem byl na třináctém místě. Bylo to místo první nepostupující do finále a na finále jsem si věřil, takže to pro mě bylo trochu zklamání.

Kam jste se s kolem nejdále podíval?

Tak to byl letos výlet do USA, kde jsem byl skoro měsíc. Bylo to společně s Dušanem Antalíkem a Martinem Čapkem. Navštívili jsme Woodward, Los Angeles a mnoho dalších míst. Byl to neuvěřitelný zážitek.

Co plánujete na letošní zimu?

Letos budu trénovat v novém sportovním areálu, který se nám staví vedle haly. Budou tam 3 dirtové lajny, které budou od nejlehčí až po profi úroveň. Vedle těchto skoků bude resi funbox, kde bude možné natrénovat nové triky a poté je zkusit právě na dirtech. Už se nemůžu dočkat, až se to celé dokončí.

Chtěl byste něco říct na závěr?

Ano, děkuji všem, kteří mě vždy podporovali a podporují. Děkuji rodičům, děkuji sponzorům, děkuji bratrovi a kamarádům. FBMX je naprosto nejlepší sport a chci se mu věnovat, dokud to bude možné.